

АГ ДЭЭРЭ: СССР-эй Верховно Советэй сессиин зал соо. ТАСС-ай фотохроника.

Амгалан тайбан, зохёон байгуулхы замаар

СССР-эй зургаадахи зарлалай Верховно Советэй гурбадахи сесси

СССР-эй зургаадахи зарлалай Верховно Советэй сесси Кремль соо гурбадахи үдэрөө үргэлжэлжэ байна. Ороной 1964—1965 онуудай арадай ажахын түсэбэй болон бюджедэй проектнүүдые арадай һунгамалнуудай зүбшэн хэлсэжэ байһан Москвагай Кремль тээшэ совет хүнүүд анхаралаа хандуулна. Манай агууехэ Эхэ ороной бүхы союзна республиканууды, бүхы үндэһэ яһатаниие түлөөлһэн депутадууд үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй XXII съездын шиидхэбэринүүдые, долоон жэлэй түсэбые бэелүүлхын түлөө, экономико болон соёл культурые саашадань дэбжээхын түлөө ороной ажалшадай тэмсэжэ байһан тухай хөөрөө. Ленинскэ хараа шэглэлээр манай Эхэ орон коммунизм тээшэ найдамтайгаар урагшаа дабшажа ябана гэжэ совет арадай түлөөлэгшэд омогорхолтойгоор хэлэнэ.

Ехэ химиие хүгжөөхэ, арадай ажахыда химиие нэбтэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай һаяхан болоһон декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүд совет оронние шэнээр һалбаруулан бадаруулха гэһэн һанал бодол депутадуудай үгэнүүд соо хэлэгдэһэн байха юм. Сессидэ хабаадагшад совет гүрэнэй амгалан ёһоной гадаадын политикые һайшаана. Социалис лагериин өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалда найдадаг дээрэһээ, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ зорюулагдадаг гаргашын бага болгогдоһые тэдэнэр дэмжээ. Долоон жэлэй зургаадахи болон долоодохи жэлнүүдтэ экономикые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй болон СССР-эй Гүрэнэй бюджедэй проектнүүд сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Эдэ проектнүүд зохёон байгуулагша арадай хүсэл эрмэлзэлгые эли тодоор харуулжа үгэнэ.

СОЮЗАЙ СОВЕДТЭ

Кремлиин Ехэ ордоной СССР-эй Верховно Советэй заседаниин зал соо декабриин 18-най үглөөнэй 10 часта Союзай Советэй заседани нээгдээ. Палатын түрүүлэгшын орлогшо депутад **М. А. Стельмах** түрүүлэгшээр һуугаа. СССР-эй Госстройн түрүүлэгшын орлогшо, Гражданска барилгын болон архитектурын талаар СССР-эй Госстройн дэргэдэхи комитедэй түрүүлэгшэ **М. В. Посохин** түрүүлжэ үгэ хэлээ. Манай орондо гэр байрын барилгын угаа ехэ далайсатайгаар хэгдэжэ байһые тэрэ эли тодоор харуулаа. Һүүлшын арбан жэлэй турша соо 108 миллион совет эрхэтэн шэнэ байра абаа, байраяа үргэдхэн һайжаруулаа. КПСС-эй ЦК-гай хүтэлбэреэр һүүлэй жэлнүүдтэ барилгын талаар ёһотойл техническэ эрид хубилалтын болоһоной ашаар нимэ ехэ амжалта туйлагдаа гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Хабсаргагдадаг түмэр бетон болон томо панелеэр гэр бодхолго барилгада жэнхэни шугамынь болонхой. Һүүлшын арбан жэлэй турша соо Советскэ Союзда хабсаргагдадаг бетон 22 дахин ехээр гаргагдадаг болоо. Энэ хадаа Холбоото Штадуудай бүтээдэгһээ ехэ юм. Цемент гаргалгаар манай орон дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлэнхэй.

Томо панельнэ гэр барилгын предприятинуудые хүгжөөлгэдэ бии байһан дутуу дунданууд тухай, нимэ барилгын шанар һайжаруулха шухала байһан тухай нүхэр Посохин саашань хэлэһэн байна.

Удаань Чарджоуска В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ суперфосфатна заводой сернэ кислотагай цехэй аппаратчица депутат **А. И. Свирская** үгэ хэлээ. Туркмениин ехэ химиин энэ түрүүшын предприятиин ажалай амжалтанууд тухай тэрэ хөөрэһэн байна.

Бүд нэхэдэг хизаар нютагай ажалшад декабриин 1 хүрэтэр долоон жэлэй табадахи жэлэй түсэбые дүүргээд, Эхэ орондоо 10 миллиард үлүүтэй метр эрхим шанартай бүд үгөө гэжэ мүнөөдэр энэ трибунаһаа бидэнэр баяртайгаар мэдээсэнэбди гээд КПСС-эй Ивановска обкомой нэгэдэхи секретарь **И. В. Капитонов** хэлэһэн байна. Долоон жэлэй үедэ областиин бүд нэхэгшэд химическэ утаһа хэрэглэлсэн, нэгэ хахад миллиард үлүүтэй метр бүд, тусгаар гоёолтотой 2,5 миллиард метр бүд нэхэжэ гаргаа. Жэлэй эсэс хүрэтэр даалгабариһаа гадуур 237 миллион түхэригэй элдэб продукци гаргагдаха юм. Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөнэй областиин фабриканyудта, барилгануудта үдэр ерэхэ тудам үргэнөөр дэлгэржэ байһан тухай үгэ хэлэгшэ саашань тогтоһон байна.

Область дотор бүд нэхэдэг предприятинуудай барилга тухай, хэмэл утаһанай үйлэдбэри байгуулха тухай, бүдэй шанар һайжаруулха тухай нүхэр Капитонов дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

Киевскэ областиин Ждановай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ депутат **А. Г. Бузницкий,** Владимирска химиин заводой вальцовщигуудай бригадир **А. А. Климова,** Кузнецкэ металлургическа комбинадай нимгэн түмэр хабтайлгадаг цехэй ахалагша вальцовщик депутат **А. Г. Картавых** болон бусад Союзай Советэй үглөөнэй заседани дээрэ мүн лэ үгэ хэлээ.

Союзай Советэй үдэшын заседани дээрэ Вологодско областной Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ депутат **А. М. Воробьев,** «Красное знамя» гэжэ ээрэлгэ-нэхэлгын комбинадай мастерай туһалагша депутат **С. М. Коробанов** болон бусад үгэ хэлэһэн байна.

НАЦИОНАЛЬНОСТЬНУУДАЙ СОВЕДТЭ

Национальностьнуудай Советэй үглөөнэй заседани Кремлиин театр соо болоһон байна. КПСС-эй Татарай обкомой хоёрдохи секретарь депутат **В. П. Никонов** түрүүлжэ үгэ хэлээ. Республикын химиин индустриие хүгжөөхэ, хүдөө ажахые саашадань дэбжээхэ зорилгонуудта үгэ хэлэгшэ гол анхаралаа хандуулаа. Татарай нефть хадаа химиие хүгжөөхэдэ таарамжатай шухала зүйл болоно үгэнэ гээд тэрэ хэлээ. Химиин предприятинуудые бариха капитальна хүдэлмэридэ мүнгэ һомололго долоон жэлэй үедэ 7 үлүүтэй дахин нэмэһэн байна. 100 шэнэ түхэл янзын продукци гаргагдадаг болоо. 1964—1965 онуудта Татар орондо хими үргэнөөр хүгжэхэ.

Химиин үйлэдбэриие хүгжөөлгэ хүдөө ажахые дэбжээлгэ хоёрой хоорондо таһалгаряагүй нягта холбоотой байһан тухай үгэ хэлэгшэ хөөрөө.

Удаань СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министр депутат **С. В. Курашов** үгэ хэлэхэдээ, медицинскэ промышленностиин хүгжэлтын зарим асуудалнууд тухай хэлээ, медицинын мүнөөнэй амжалтанууд химиие хүгжөөлгэтэй таһаршагүй холбоотой гэжэ онсолон тэмдэглээ. Үнгэрһэн табан жэлэй турша соо медицинскэ промышленностиин бүхы продукциин хэмжээн 2 үлүүтэй дахин нэмээ. 127 янзын шэнэ эм домууд гаргагдадаг болоо. Антибиотигуудай промышленность орон дотор шэнээр байгуулагдаа. Витаминуудые гаргалга 1970 он хүрэтэр хоёр дахин нэмэхэ юм.

КПСС-эй Эвенкийскэ окружкомой нэгэдэхи секретарь депутат **В. Н. Увачан** үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлээ. Холын хойто зүгэй бага яһатанай шэнэ ажабайдал тухай тэрэ хөөрэһэн байна. Красноярска хизаарай газар дээрэ Эвенкийскэ национальна округ оршодог. Тэндэ 80 гаран үндэһэ яһанай хүнүүд эбтэй эетэйгээр ажаһуудаг, ажалладаг юм гэжэ үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглээ. Родовой байгуулалтаһаа социализмда сэхэ орохо хэрэгтэнь хойто зүгэй багахан арадуудта ород арадай туһалһан тухай тэрэ баяр баясхалантайгаар хэлэһэн байна.

Хабаровска экономическа районой совнархозой түрүүлэгшэ депутат **Н. Н. Чепеленко,** депутадууд **П. С. Прокконен** (Карелиин АССР), **К. В. Копысова** (Удмуртиин АССР) болон бусад үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Национальностьнуудай Советэй үдэшын заседани дээрэ депутадууд **Г. И. Кондратьев** (Мариин АССР), **У. С. Мусабекова** (Азербайджанай ССР), **М. Магомадов** (Чечено-Ингушиин АССР), **М. Г. Долгов** (Чувашиин АССР), **С. О. Бальжинова** (Буряадай АССР), **М. Х. Хачетлов** (Кабардино-Балкариин АССР), **О. И. Тартыкова** (РСФСР-эй Горно-Алтайн автономито область), үгэ хэлэһэн байна.

* *

1964—1965 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй болон СССР-эй 1964—1965 онуудай Гүрэнэй бюджедэй проектнүүдые зүбшэн хэлсэлгые Союзай Совет болон Национальностьнуудай Совет дүүргэбэ.

СССР-эй Верховно Советэй сесси декабриин 19-дэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ.

(ТАСС).

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

№ 298 (10359) | 1963 оной декабриин 20, пятница | Сэн 2 мүнгэн

ряадай АССР-эй
рховно Советэй
езидиумэй Указ

ай АССР-эй Верховно
дые зарлаха тухай

ай АССР-эй Верховно
Президиумэй ТОГТОО-

ай Автономито Совет Со-
Республикын зургаадахи
Верховно Советэй дүрбэ-
сние 1964 оной январиин
аан-Үдэ городто зарлаха.

ай АССР-эй Верховно
Советэй Президиумэй
лэгшэ **А. ХАХАЛОВ.**

ай АССР-эй Верховно
Советэй Президиумэй
Секретариин түлөө
Президиумэй гэшүүн
И. ЧЕРНЯКОВ.

Үдэ, Советүүдэй байшан.
оной декабриин 19.

ти,правительствын
ибэрилэгшэд бүдэй
ыставкэ хараба

скэ Союзда, мүн хари
дтэ нэхэнгүй бүтээһэн бүд
жэлһээ жэлдэ үргэдхэг-
айдаг. Эдэ материалнууд
а улам ехээр дэлгэрхэ
Бүдые нэхэнгүй шэдэжэ
аргын бии болоходо, тү-
ын бүтээсэ 10—12 дахин,
няажа хэхэдэ бүтээсэнь
дахин дээшэлдэг байна.
оһо ээрэгшэдэй ажалай бү-
илээд ехэ боложо үгэхэ

ондо манай орон соо 44
дүрбэлжэн метр бүд нэ-
үйлэдбэрилэгдөө. Энэ жэл-
миллион дүрбэлжэн метр
хараалагдана. Советскэ
Чехословаки, Польшо, ГДР
енгридэ нэхэнгүй бүтээһэн
выставкэ Арадай ажахын
ануудые харуулдаг бүхэ-
выставкын дэргэдэ һаяхан
гдээд, мэргэжэлтэдэй бо-
лшадай ехэ һонирхол үүс-

Воронов, А. П. Кириленко,
Косыгин, А. И. Микоян,
Подгорный, Н. С. Хрущев,
емичев, А. Н. Шелепин,
Министрнүүдэй Советэй
гшын нэгэдэхи орлогшо
стинов, СССР-эй Министр-
Советэй Түрүүлэгшын
В. Э. Дымшиц, П. Ф.
К. Н. Руднев, Министр-
олон СССР-эй Гүрэнэй ко-
түрүүлэгшэнэр декаб-
8-да нэхэнгүй бүтээһэн
выставкэ ерэжэ хараба.

ЛЖИРАЙ АРАДАЙ
ЕМОКРАТИЧЕСКА
БЛИКЫН ПАРТИЙНО-
АВИТЕЛЬСТВЕННА
ГАЦИ МОСКВА ЕРЭБЭ

ональна суглаанай Түрүү-
Национальна сүлөөрэлгын
Политбюрогой гэшүүн
н Алла түрүүтэй Алжирай
Демократическа Респуб-
партийно-правительствен-
гаци декабриин 18-най
усхай самолёдоор Москва

эй ЦК-гай Президиумэй
СССР-эй Министрнүүдэй
Түрүүлэгшын Нэгэдэхи
А. Н. Косыгин, КПСС-эй
Президиумэй гэшүүн, сек-
В. Подгорный, КПСС-эй
секретарь Б. Н. Понома-
Р-эй Верховно Советэй
льностьнуудай Советэй
шэ Я. В. Пейве, СССР-
вно Советэй Президиумэй
ь М. П. Георгадзе, СССР-
стрнүүд болон бусад ту-
хүнүүд тус делегациие
болон Советскэ Союзай
тугуудаар гоёогдоһон
2 аэропортдо угтаа.
эй дунда Алжирһаа
байдаг элшэн сайд Мо-
бенияхья, араб болон Аф-
усад гүрэнүүдэй дипло-
түлөөлэлгэтэ зургаа-
толгойлогшонор байлсаа.
ай айлшадые А. Н. Ко-
ин халуунаар амаршал-

ай партийно-правитель-
делегациие толгойлогшо
Алла харюугай үгэ хэ-

(ТАСС).

Совет хүнэй нэрэ хүндэтэй

— Буряадууд айлшадые сагаан эдеэгээр, ород зон хилээмэ-дабһаар угтадаг байна. Энэ—һайн заншал даа. Тинхэтэй хамта үшөө һайхан юумэ үзөөбди. Совет орон дотор алишье арад илгаагүй адли. Буряад арад бусад арадуудтай адли эрхэтэй, тэрэнэй соёл болбосорол ехэ байна. Энэ талаар харахада, танайда үндэһэ яһанай илгаа гэжэ үгы.

Чехословакиин элитэ аяншалагшад Иржа Ганзелка Мирослав Зикмунд хоёр иигэжэ хэлээ. Бүхы дэлхэй дээгүүр 76 орондо аяншалһан эдэ хүнүүд иимэ шэнэ ёһо заншал манайда үзөө, хараа бшуу.

Тиимэл даа. Үндэһэ яһанай хуушанай илгаа гэжэ манайда байхагүй. Хани барисаан, адли тэгшэ эрхэ байдал, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга—арадуудай хоорондохи эдэ шэнэ ёһо гурим манай республика бүхэндэ бэхижэн мандана.

Манай эндэхи Хүдэриин тала дайдаар хани барисаанай нэрэ абаһан («Дружба») нэгэ колхоз оршодог юм. Ород ба буряадууд, украинец ба татар үндэһэ яһатанай эбтэй эетэй бүлэ эндэ ажаһуудаг. Хуушан сагай хоро шара, хүнүүдэй хоорондохи хёмороон үни хада орогүй үгы болонхой. Бүхы колхознигууд хани барисаанай, харилсан ажаллалгын үндэһөөр ажаһуудаг. Энэнь бүхы колхознигуудай ажабайдалдахи шэнжэ шанар мүн. Хэр угһаа малша алдартай буряадууд таряашан болоһон, хэр угһаа таряашан солотой ябаһан ород зон малшанай онол аргада һураһан байна. Мүнөө эдэнэр бултадаа нэгэн адли ажал хэрэгтэй — бүгэдөөрэн коммунизм байгуулагшад болонхой.

Хүдэрэ—Баргажанда, Бэшүүр—Зэдэдэ, Захаамин—Улаан-Үдэдэ олон ондоо үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд эбтэй эетэй бүлэ болон ажаһууна. Колхоз, совхозуудта, завод, барилгануудта, һургуули, институдуудта олон ондоо үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд ажалша бэрхэ коллективүүд болон хүдэлдэг, ажаһуудаг байна. Олон ондоо үндэһэ яһатан арадуудай үхибүүд пролетар интернационализмын туг доро нэгэдэнхэй, совет хүнэй хүндэтэ нэрэ алдаршуулжа ябана.

Социализмын илан мандаһанай, марксистско-ленинскэ сурталай батажан дэлгэрһэнэй ашаар арадуудай аха дүүгэй хани харилсаанай агууехэ холбоон байгуулагдан бэхижүүлэгдэнхэй. Арадуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлхэ, ажалшадые интернациональна үзэлөөр хүмүүжүүлхэ гээшэ Коммунис партиин шухалын шухала зорилго мүн. КПСС-эй Программа соо национальна асуудалаар партиин политика тодорхойлхо зуураа, Н. С. Хрущев иигэжэ хэлээ һэн: «Коммунис байгуулалтын эрхэ байдалда һайн дурааран, демократиин үндэһөөр олон яһатан арадуудай хоорондын хани барисаанай улам нягта боложо байһан ушарые дэмжэхэбди. Пролетар интернационализмын, совет патриотизмын үзэлөөр олониитэ ажалшадые хүмүүжүүлхэ шухала. Үндэһэ яһанай үзэгдэл гаргаха ябадалтай хайра гамгүйгөөр тэмсэжэ, усадхаха хэрэгтэй.

Арадуудай бэе бэедээ дүтэлэн нэгэдэхэ, бэе бэедээ нүлөөлхэ, соёл гэгээрэлэйнгээ, байдал һуудалайнгаа талаар хоорондоо харилсаха ябадал Буряад ороной байдалдашье бүрин хүсэдөөр үзэгдэжэ байна. Партийна организацинуудай соёл сурталай бүхы хүдэлмэри эдэ бүгэдэндэ зорюулагданхай. Ажалшадые интернациональна үзэлөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хэблэл, радио, литература ба искусство, бүхы соёл суртал сүм шэглүүлэгдэнхэй. Буряадай АССР-эй 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ородой соёл культурын һайндэр, латыш литературын недели хадаа манай республикада ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг болоһон байгаа. Эдэ хэмжээ ябуулганууд арадуудай хани барисаае тодорхойлон харуулаа, аха дүү арадуудай, илангаяа ород арадай соёл культураар буряад арадай ехээр һонирхожо байһые харуулаа. Энээнтэй хамта ленинскэ национальна политикын бэелэн мандажа байһые харуулха, совет соёл культурын ажал ябуулагшадай хоорондохи харилсаае улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ эдэ бүгэдэ ехэ үүргэ дүүргэһэн байна.

Олониитэ ажалшадые интернациональна үзэлөөр хүмүүжүүлхэ талаар соёлой олон байшангууд, клубууд, һургуулинууд ехэ дүй дүршэлтэй болонхой. Жэшээнь, Кабанскын соёлой байшан, ЛВРЗ-гэй соёлой ордон, Хориин пионернүүдэй байшан болон бусад амжалтатайгаар хүдэлдэг юм. Аха дүү арадуудай зохёолнуудые оршуулжа хэблэдэг Буряадай номой хэблэл, уран зохёолшодой холбоон ехэ туһатай һайн юумэ хэнэ гээшэ.

Коммунизмын аша туһада хэгдэдэг зохёон байгуулхы ажал хүдэлмэри аха дүүгэй хани барисаае улам бэхижүүлхэ, олон ондоо үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэдэй бэе бэеэ һургалсаха, бэе бэедээ дүтэлхэ гол шухала арга нүхэсэл мүн болоно. Имагтал ажал хүдэлмэридэ, бэрхэшээлнүүдые дабан хүдэлхэдөөл совет хүн хатуужадаг, арад зоной эрхим ёһо гурим бэедээ шэнгээдэг, өөрынгөө предприяти, барилга, колхоз болон совхоздо, түрэл Эхэ орондоо хизааргүй дуратайгаар хүмүүжэдэг гээшэ. Коммунис ажал гээшэмнай арад зоной эгээл һайн һайхан заншалые улам хүгжөөн дэлгэрүүлдэг байнал.

Арадуудай хани барисаан, совет патриотизм хадаа Коммунис партиин, Совет засагай гайхамшагта туйлалта мүн. Арадуудай хани барисаан—манай Эхэ ороной түгэлдэр хүсэнэй, коммунис байгуулалтын шэнэ шэнэ амжалтын эшэ үндэһэн болоно. Эгээл тиимэһээ КПСС-эй Центральна Комитет олониитэ ажалшадые интернациональна үзэлөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ онсо анхарал табина.

Ехэ юумэн хэгдэнхэй, хэгдэжэшье байна. Арадуудай хани барисаае бэхижүүлхэ, ленинскэ национальна политика ойлгуулха асуудалнууд партийна организацинуудай гол анхаралда байна. КПСС-эй райкомууд, парткомууд, партийна эхин организацинууд ажалшадые интернациональна үзэлөөр хүмүүжүүлхэ, арадуудай аха дүүгэй хани барисаае улам бэхижүүлхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха уялгатай гээд һаяшаг үнгэрһэн XXIV областной партийна конференци тэмдэглээ. Үндэһэ яһанай илгаа гаргаха ябадалай үлэгдэлтэй хайра гамгүйгөөр тэмсэхэ хэрэгтэй. Иигэжэ тэмдэглэхэдээ, ахир тулюур ябадал гаргадаг, нютаг нютагай гурим баримталдаг, эртэ урда сагай үйлэ хэрэгые нангин мэтээр харадаг ябадалай зарим тэды баримтын бии байһые XXIV областной партийна конференци харааадаа абаһан байна. Тиигэн гэхэдэнь, зарим партийна организацинууд нимэ баримтануудые обёордоггүй, урда сагай ула болоһон гээгдэнги ёһо гурим дахин һэргээхэ ябадалые үндэһэ яһанай онсо илгаа мэтээр харадаг байна.

Ажалшадые интернациональна үзэлөөр хүмүүжүүлхэ гээшэ партийна организацинуудай, соёл сурталай бүхы эмхи зургаануудай нангин хэрэг мүн. Ленинскэ национальна политика бэелүүлхэ, коммунизм байгуулха хэрэгтээ арадуудай туйлаһан амжалтануудые дэлгэрүүлхэ гээшэ партийна организацинуудай, хэблэлэй, радиогой телевидениин, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай үдэр бүриин шухала зорилго болоно. Соёл сурталай хүдэлмэриин онол арга олон янза гээшэ. Арадуудай аха дүүгэй хани барисаае улам бэхижүүлхын, ажалшадые интернациональна үзэлөөр хүмүүжүүлхын тулада соёл сурталай бүхы онол аргануудые бүрин хүсэдөөр хэрэглэхэ гэһэн эрилтэ областной партийна конференци табиһан байна.

Жэлэйнгээ уялга дүүргээбди

Манай Кабанскын үйлэдбэриин управлениин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд усть-лабинецуудай үүсхэлые дэмжэн, долоон жэлэй табадахи жэлдэ ехэ уялгануудые абаад, тэрэнээ дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, ажалай шэнэ амжалта туйлаба. Управленимнай мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Энэ жэлдэ гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта 37060 центнер мяха тушааха уялга абаһан аад, 37205 центнер болгоо.

Управлениин малшад имагтал һайнаар ажаллаһан, малые бэлшээн таргалуулха, шахаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулһан дээрэһээ ажалай иимэ амжалта туйлаа. Кабанскын, Байгалай совхозуудай, «Прибайкалец» колхозой малшад бүришье шадамараар ажаллажа, мяха худалдалга тушаалгаар уялгануудаа үлүүлэн дүүргээ.

Мяха тушаалга үргэлжэлһөөр.

В. ТИТОВ,
Кабанскын үйлэдбэриин управлениин начальник.
К. КАЛАШНИКОВ,
Кабанскын хүдөөгэй үйлэдбэриин парткомой секретарь.

Химитэй нүхэсэбэл, баян ургаса абтаха

Хими гэһэн үгэ хүн бүхэнэй һанал бодолдо тон бүхөөр хадуугдаба. Арадай бүхы ажахые, тэрээнтэй хамта хүдөө ажахые улам саашадань хүгжөөхэ, совет хүн зоной ажаһуудалай бүри баян дэлгэр болон һалбархын тулада химиин ямар ехэ удха шанартай байһан тухай КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущев тон тодо һонороор, гүнзэгыгөөр, этигэмээр хэлэжэ үгөө. Хими хадаа хүдөө ажахые улам хүгжөөхэ гол шухала хүсэнүүдэй нэгэн болоно, тэрэнэйл аша туһаар орон доторoo эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэг болгохо гэһэн зорилго шиидхэжэ шадаха байнабди гэжэ Никита Сергеевич хэлэбэ.

Тиимэһээ минеральна үтэгжүүлгэ бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохо гэһэн асуудал хүдөөгэй зониие угаа һонирхуулна. Бүри ойрын жэлнүүдтэ манай ороной химиин промышленность хүдөө ажахыда хэрэгтэй үтэгжүүлгэ хүсэд дүүрэн хангажа шадаха хүсэтэй болохо байһандань үнэн зүрхэнһөө этигэнэбди. Газар баялигаа ашаг үрэ үгэсэтэйгөөр ашаглаха гол шухала зорилгоёо бэелүүлхэ хэрэгтэмнай минеральна үтэгжүүлгэ айхабтар ехэ туһа хүргэхэ бшуу.

Манай ажахын 4-дэхи фермэдэ хэдэн жэлэй урда тээ кукуруза тариһан газарай хүрьһэндэ минеральна үтэгжүүлгэ оруулаад үзөө һэн. Үтэгжүүлэгдэһэн участогай кукурузын набша намаагай ургаса эли бодо ондоо һайн байгаа агша. Зүгөөр хүрьһэндэ хэгдэһэн үтэгжүүлгэ газарай шииг нойтоор бага байһан дээрэһээнь дууһан дэбтэжэ, шоройдо шэнгэжэ шадаагүй байгаа. Энэ ушарые хожомынь, тэрэ участогаа хахалхадаа мэдэһэн бэлэйбди. Хэды тиимэ байбашье һаа, ургасын ургалгада ашатайгаар нүлөөлхэ байһаниинь һонирхолтой байгаа.

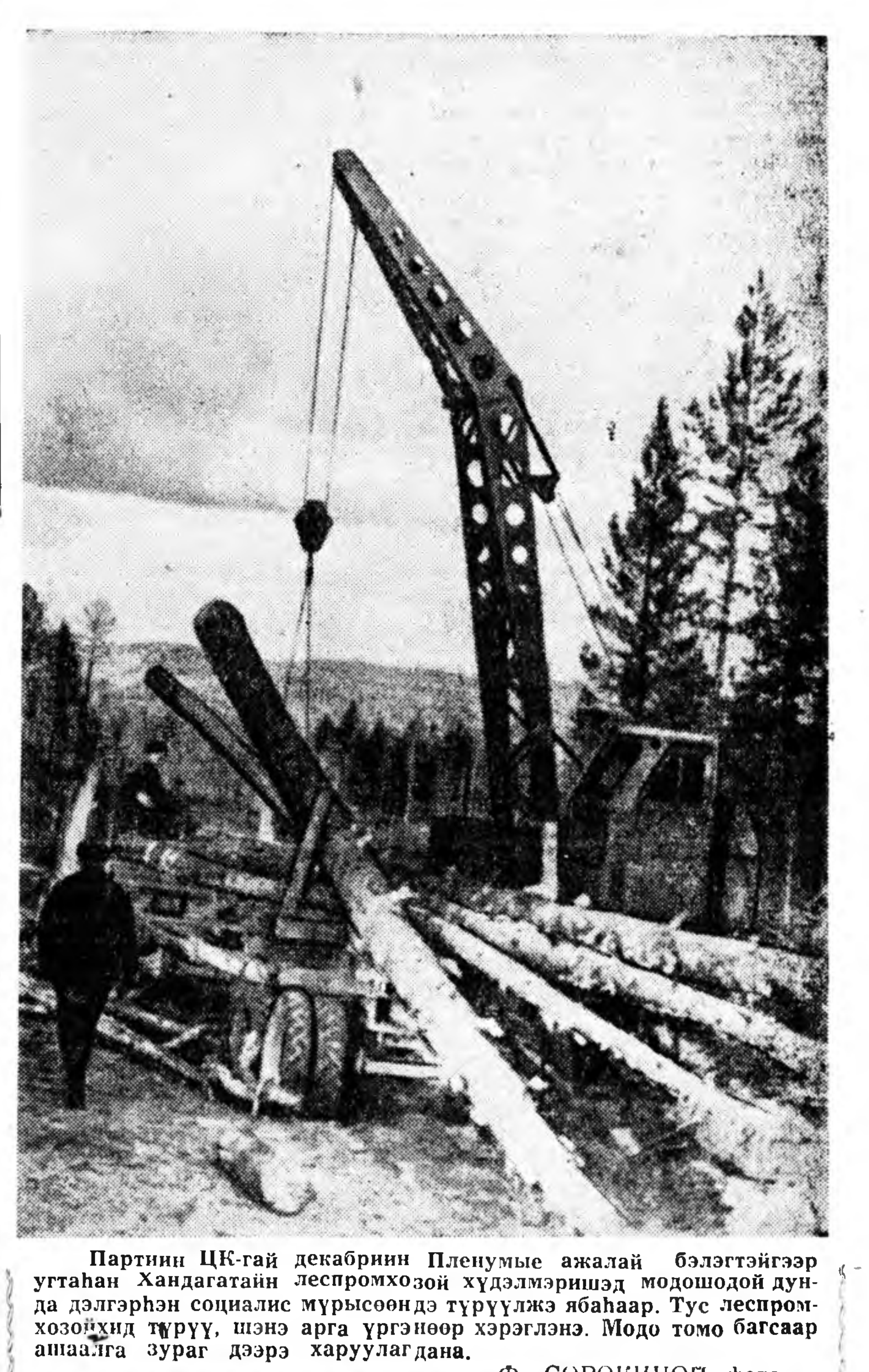
Химиин барагдашагүй ехэ аша туһые хүдөө ажахыдаа, илангаяа таряан ажалда хэрэглэхэ гэһэн шиидхэхы удхатай зорилгые манай партиин табяад байхада, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, илангаяа агрономууд, инженер болон механигууд, ажахын бүхы хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн үргэн олон механизаторнууд, таряашад химиин промышленностиин үйлэдбэрилэн гаргадаг минеральна үтэгжүүлгэнүүдые, мүн тэрэшэлэн хүдөө ажахын ургамалнуудта хоро хүргэдэг үбшэн ба дайсадтай, буртаг үбһэнтэй тэмсэхэ талада хэрэглэгдэдэг химическэ хоронуудые зүбөөр хэрэглэхэ мэргэжэл, шудалха уялгатай болоно.

Ушар иимэһээ химиин орёо эрдэмые шудалха һуралсал ажахы бүхэндэ үргэнөөр эмхидхэхэ шухала гэжэ тоолоноб.

Минеральна үтэгжүүлгэ ерэхэ үедэ үргэлжэдөө хэрэглэдэг болохо ушар газарай хүрьһэнэй химическэ бүридэлые тон зүбөөр тодорхойлхо эрилтэ табина. Тиимэһээ ямар полиин хүрьһэн химиин ямар бодосоор элбэг бэ, ямараар дуталданаб, ямар үтэгжүүлгэ хүрьһэндэ оруулбал аша үрэтэйб гэжэ тодорхойлон шэнжэлхэ зэргэтэй бологдоно. Энэ асуудалһаа уламжалан, агрохимическэ лабораторинуудые байгуулха шухала байһан тухай эрдэмтэдэй, мэргэжэлтэд болон практигуудай оруулһан дурадхал яаха аргагүй зүб байна бшуу. Совхоз, колхозуудай үйлэдбэриин управлениин дэргэдэ гү, али ажахынууд хоорондын агрохимическэ лаборатори бүри һаяар, хойшолуулангүй байгуулха хэрэгтэй гээшэ.

Хүдөө ажахын хими шудалха гэһэн добтолго республика дотороо соносхобол, ехэ туһатай хэрэг һэн ха гэжэ һанагдана. Энээнтэй хамта агрохимическэ албые һайжаруулха шухала. Хэнэйшье мэдэһээр, энэ хэрэгтэ дутагдалнууд олон байһаар. Энэл хэрэгые хүл дээрэнь гаргабал, КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленум дээрэ табигдаһан, хүдөө ажахые хүгжөөхэ онсо шухала удха шанартай зорилгонууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ байһаниинь дамжаггүй.

И. АФАНАСЬЕВ,
Хориин үйлэдбэриин управлениин Үдын совхозой үрэһэнэй ажахын агроном.

Партиин ЦК-гай декабриин Пленумые ажалай бэлэгтэйгээр угтаһан Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэд модошодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһаар. Тус леспромхозойхид түрүү, шэнэ арга үргэнөөр хэрэглэнэ. Модо томо багсаар ашаалга зураг дээрэ харуулагдана.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ онсо анхарал

Анхарха, туhалха, хүмүүжүүлхэ

(Улаан-Үдэ городой партийна эдэбхитэдэй суглаанhаа)

Ехэ бүлэ. Арбан хүнhөө бүридэhэн нэгэ бүлын аха заха болохо Константин Исаевич Вейсман. Токарь мэргэжэлтэй, коммунис ажалай ударник солотой энэ юрын хүдэлмэришэн Улаан-Үдэ городой заводуудай нэгэндэ хүдэлдэг. Найман үхибүүдэй эсэгэ. Энэ бүлын эхэньшье юрын эхэнэр даа.

Энэ бүлын үхибүүд тухай хүряангыгаар дурдая. Ехэ хүбүүн Леонидынь түмэр замай техникум дүүргээд, «Буряткабель» заводто инженер-нормировщигоор ажаллана. Виктория басаганиинь «Труд» фабрикада юумэ эсхэдэг цехэй начальнигаар хүдэлнэ. Табадахи үхибүүн Анатолинь түмэр замай училищи дүүргэжэ, токарь мэргэжэлтэй болонги. Мүнөө армида алба хэнэ. Сэрэгэй алба хэхэдээ эрхим жэшээ харуулна гээд сэрэгэйнь частьhаа мэдээн ерэдэг юм.

Эдэ табан үхибүүдынь, эсэгынь хэлэhэнэй ёhоор, «өөhэдөө хүлтэй, гартай, hоёотой» болоhон зонууд. Нүгөө гурбан багашуулынь үшөөл иимэ «hоёогоо» ургуулаадүй, багашагууд. Тиигэбэшье булта hургуулиин үүдэ татажа оронхой. Наташа басаганиинь 29-дэхи hургуулиин 8-дахи класста 4—5 гэhэн сэгнэлтэтэйгээр hурадаг, уран оёгшодой кружок ударидадаг, хажуугаарнь Пионернүүдэй ордондо ябадаг юм. Наташын дүү Люба энэл hургуулиин 6-дахи класста hурана. Эрхим hайн сэгнэлтэтэйгээр hурадаг солотой. Одхон—Люда 2-дохи классай hурагша. Энэ бүлэ иимэ хуряангы намтартай.

Эдэ үхибүүдые (олонхиинь) хүл дээрэнь гаргажа табихын тула эхэ, эсэгынь ехэ оролдолго гаргаhан ойлгосотой. Адлил үхибүүд шэнги аад, бултадаа ондо ондоо абари зантай, тус бүридэнь онсо анхарал хэрэгтэй, болгоомжотойгоор хандахаар байдаг юм гэжэ эсэгэнь хэлэнэ.

Үхибүүдэй хүсэл эрмэлзэл ехэ, дали жэгүүртэй байдаг. Леонид—ехэ хүбүүниинь—7-дохи класс дүүргэмсээрээ матросой туhалагша (Юнга) боложо ошохом гэдэг байба ха. Мүнөө сагта хүн миил туhалагшаар ябахагүй, харин заатагүй мэргэжэлтэй болохо ёhотой, коммунизм байгуулгын дорюун алхам, дабшаса бүхэндэ юрын лэ туhалагшанар хэрэгтэй бэшэ, харин ёhотойл зохёон байгуулагшад хэрэгтэй гэжэ ойлгуултар, ятар Леонид хүбүүниинь нэгэ-хоёр жэлээ дэмы haлгаал hэн ха. Үнэндөө түмэр замай техникумдэ ороод, hайнаар hуража дүүргэхэдээ, «Эй, 7-дохиин hүүлээр сэхэ ороhон байгаа hаа, үни дүүргэhэн байха юм аад...» гэжэ hүүлдэнь гэмшэhэн байгаа.

Бүлэ соогоо—эхэ, эсэгэнэр, үхибүүд булта эбтэй этэйгээр ажаhууха гээшэ пангин гурим байха ёhотой. Энэмнай үхибүүдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гол шухала удха шанартай гэжэ нүхэр Вейсман тобшолол хэбэ. Үбгэ hамган хоёрой эбтэй этэй байдагынь үхибүүдэй сахил журамай жолоо болодог гээд суута багша—хүмүүжүүлэгшэ А. С. Макаренко тэмдэглэhэн юм.

Үхибүүдэйнгээ юу хэжэ ябаhыень ходо шалгажа, хаража, анхаржа байха гээшэ гэр бүлынхидэй пангин уялга байхаhаа гадна, иимэ гурим бүгэдэнэй шанга эрилтэ болохо ёhотой гэжэ энэ ехэ бүлын эсэгэ тобшолно.

Үхибүүдые ходо хаража, анхаржа байха, тэдээндээ туhалха, хүмүүжүүлхэ тухай, энэ хэрэгтэ hургуулиин, гэр бүлынхидэй, олониитэ эдэбхитэй хүсэ нэгэдүүлхэ шухала тухай партиин Улаан-Үдын горкомой партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ ехэ хөөрэлдөөн болобо.

Болбосоронги, эрдэм бэлигтэй, элүүр энхэ, ажалша бэрхэ—дүрбэн тэгшэ хүнүүдые — коммунизм байгуулагшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ үйлэдбэриин hуралсал ехэ удха шанартай. hургуулинуудые шэнэдхэн хубилгаха хуули бэелүүлhэнэй ашаар олониитэтэй, предприятинуудтай hургуулинууд холбоо барисаагаа улам бэхижүүлээ, үргэдхөө. «Электромашина» завод энэ талаар үльгэр жэшээ болоно. 27-дохи hургуулиин, 2-дохи интернат hургуулиин hурагшадые үйлэдбэриин мэргэжэлдэ hургаха талаар тус заводой коллектив ехэ юумэ хэжэ байнхай. hуралсалай участок тэндэ байгуулагдаа. Эдэ хоёр hургуулиин үхибүүд эндэ мэргэжэл абадаг болоо.

Заводой коллектив үйлэдбэриин hуралсалhаа гадна, шефтээ абаhан hургуулинуудтаа хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Заводой, hургуулиин комсомолшуудай хамтын суглаа үнгэргэдэг гуримтай боложо байна. Тус заводой комсомолшууд шефтээ абаhан hургуулинуудтаа 14 вожатые эльгээнхэй. «Эрхим класста—заводой хүдэлмэришэдhөө» гэhэн 8 улаан туг бии болгоо. Четверть бүхэнэй дүн гараhанай удаа эдэ тугханууд эрхим класста барюулагдадаг. Олон хүдэлмэришэд, мастернууд, цехүүдэй начальнигууд, заводой бусад эдэбхитэд hургуулинуудта туhалдаг, шухала хэмжээ ябуулгадань хабаадалсадаг. Жэшээнь, крануудые бүтээн гаргадаг цехэй начальник нүхэр Афанасьев түрүүтэй залуу хүдэлмэришэд hурагшанартай хамта елүүр дээрэ гараха гү, али цехэй партийна организациин секретарь нүхэр Голубенко «Совет хүнэй нэрэ хүндэ» гэhэн лекци уншаха мэтээр олон янзын хүдэлмэри хэдэг байhаниинь ехэ hайшаалтай.

Энэ заводойхид hургуулиин багшанартай хамта гэр бүлынхидтэ зорюулжа ехэ хүдэлмэри ябуулдаг болонхой.

Хуулиин наhа гүйсөөгүй багашаг хүбүүдэй дунда тусхай хүдэлмэри ябуулагдана. Энэ заводто хүдэлхэеэ ерэhэн залуу хүбүүе (иимэшүүл хүмүүжүүлгэдэ оросогүй, «хүндэ» үхибүүд байдаг) эрхим участогта, эрхим мастерта, эрхим хүдэлмэришэндэ даалгадаг гуримтай.

Ургажа ябаа залуу үетэниие, hургуулиин үхибүүдые хүмүүжүүлхэ талаар «Электромашина» заводто даамай, унгитай хүдэлмэри ябуулагдажа байна гээд энэ суглаан дээрэ элирбэ. Мүн оёдолой, нарин сэмбын фабриканууд болон бусад предприятинууд hургуулинуудтаа хамта үйлэдбэриин hуралсал hайнаар эмхидхэнэ. hургуули предприяти хоёрой нягта холбоотойгоор hуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулжа байhан тухай зорюута тэмдэглэбэбди. Юуб гэхэдэ, үйлэдбэритэй холбоо барисаа hайнаар эмхидхэжэ шадаhан hургуулинуудай бүхы хүдэлмэри урагшатай байна гээд 4-дэхи hургуулиин директор нүхэр **Стрижова,** 49-дэхи hургуулиин директор, КПСС-эй горкомой гэшүүн нүхэр **Алексеева** гэгшэд тэмдэглээ.

Залуу үетэнэй, hурагшанарай хүмүүжэхэ, болбосорхо хэрэгтэ коммунис ажалай ударнигууд болон бригаданууд ехэ үүргэтэй, нүлөөтэй байна. hайн hайхан ёhо гуримда hураха, ажалда дуршэхэ, бэе бэедээ hайнаар хандаха, харилсаха талаар үхибүүд эдэ түрүү хүнүүдhээ үльгэр жэшээ абаха ха юм. Мүнөө үе сагай хүдэлөөндэ хабаадагшадтай иимэ hайн холбоо барисаан 49-дэхи, 4-дэхи, мүн бусад hургуулинуудта байгуулагданхай, hайн үрэ дүн асарна.

Хүмүүжэл-болбосоролой хүдэлмэри hайнаар эмхидхэжэ шадаhан hургуулинуудай дүй дуршэл харуулагдахаhаа гадна, мүн энэ хүдэлмэридэхи ехэ дутагдалнууд хурсаар шүүмжэлэгдээ. Хэрбээ дээрэ дурсагдагша Вейсмантанай бүлэ мэтээр үхибүүдтээ ехэ анхарал табидаг hаань, хулгай хэхэ, худалаар хэлэхэ, бэшэшье элдэб муу аашануудые гаргаха ушар манай городто hураггүй үсөөн байха hэн. Жэшээнь, 3-дахи СМУ-гай хүдэлмэришэн нүхэр Бальчугов үхибүүдээ орхёод хаяжа оноhон, тиигээд тэдэнь муугаар hурана, сахил журам эбдэнэ. Үгыньс hаа, гуталай фабрикын директор нүхэр Москвитин «хүбүүгээ хүмүүжүүлхэ аргам үгы, юрэдөө таанад яанат, өөhэдөө мэдэгты» гэжэ ахир тулюур байhанаа гэршэлжэ байнхай.

Үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандадаг эхэ, эсэгэнэрые үгэ хэлэгшэд хурсаар шүүмжэлhэн байна. Коммунист хүнүүдhээ илангаяа шанга эрилтэ хэхээр саг болоо гэжэ үгэ хэлэгшэд дурадхаба.

Юрэнхыдөө хүмүүжэл-болбосоролой хүдэлмэри hайжаруулхын тулада олониитын эмхи зургаануудые—эхэнэрэй советүүдые, пенсионернүүдые, үйлсын комитедүүд болон бусад ниитын бүхы эмхинүүдые, городой эдэбхитэдые хабаадуулбал, hайн бэлэй. Сахил журам эбдэдэг, гэмтэ ябадал гаргадаг үхибүүдэй гэр бүлынхидтэй тусхай хүдэлмэри ябуулхаар hанамжалба. Педагогикын эрдэмэй университедэй хүдэлмэри hайжаруулха мэтээр хүмүүжүүлгын бүхы арга, хүсэ шадалаа энэ хэрэгтэ хамтаараа зорюулбал, hайн үрэ дүн туйлагдаха, өөhэдынгөө халаае—ерээдүйн шэнэ хүнүүдые хүмүүжүүлжэ шадахамнай дамжаггүй.

Д. ЖУГДУРОВА.

Социалис оронуудт

Германиин Демократическа Республика хүрин нүүрhэ малтан абалгаар дэлхэйдэ нэгэдэхи ри эзэлдэг. Арадай ажахын олон hалбаринуудта шухала хэрэгтэй болодог түлишэ, түүхэй зүй хүрин нүүрhэнhээ абтадаг. Респуб ликада хүрин нүүрhэ нээмэл аргаар малтан абадаг шэнэ уу нууд бии болоно. Котбус округой «Вельцов Зюд» гэжэ шэнэ уурхай «Шварце пумпе» химиин к надые нүүрhээр хангадаг болохо. Зураг дээрэ: нээмэл аргаар нүүрhэ малтан абахада хэрэглэд тээсэ ехэтэй 3300 метр утатай транспортер харуулагдана.

АДН—ТАСС-ай фо

В. И. Ленинтэй уулзалганууд

Лодзи городой гудамжа бүхэнниинь өөрын түүхэтэй юм. Жэшээнь, Гданьска гудамжадахи хуушанай байшан соо Революционно хүдэлөөнэй нютагай музей байдаг. Тэрээнтэй зэргэлhэн гэр мүн лэ олондо мэдээжэ болонхой: 78 наhатай Франтишек Слугоцкий эндэ ажаhуудаг. Полшын энэ мэдээжэ скульптор Ленинтэй, мүн Крупскаятай, Плехановтай, Дзержинскитэй, ородой хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бусад гайхамшагта түлөөлэгшэдтэй нэгэнтэ бэшэ уулзаhан тухайдаа нохоомжотой, hонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэхэ байха.

Ф. Слугоцкий Швейцарида 17 жэл байхадаа, Швейцариин уран hайханай училищинуудта уран зурагай онол аргануудые шудалhан юм. Франтишек Слугоцкий 1902 ондо Женевэ ошоод, ородой политическэ эмигрантнуудтай танилсаа hэн.

— Минии аха Антони, — гээд Слугоцкий памдуухаар хөөрэжэ эхилнэ. — Швейцарида ород революционернүүдтэй дүтэ танилсаhан байгаа. Нэгэтэ, 1903 оной хабарай үдэшэ, би ахатаяа Антони Буркудта ошоо hэм. Тэрэмнай поляк яhанай хүн, «Искра» газетэдэ үзэг холбогшоор хүдэлдэг байhан. Типографиин гэр соо түрүүшынхеэ Владимир Ильичые хараа hэм: гараар бэшэhэн саарhа баринхай, Буркудтай хөөрэлдэжэ байгаа бэлэй. Ленин нам тээшэ наарагатайгаар шэртэн хараад, типографиин хүдэлмэришэндэ хандан:

— Партийна типографида хабаагүй хүнүүд юундэ ерэнэб? — гэжэ асуугаа hэн.

Женевэ городой поляк студентнүүдэй дунда «Искра» газетэ тараалсадаг юм гэжэ нам тухай Буркудай хэлэхэдэнь, Ильич ехэ халуунаар намтай мэндэшэлэлсээ бэлэй.

Тэрэ гэhэнhээ хойшо Ф. Слугоцкий нилээд удаан саг соо Владимир Ильичтэй танил байhан юм. Ленин Надежда Константиновна Крупская хоёрой хамта ябахыень ходо харадаг байгаа.

— 1904 оной эсэстэ танил нүхэрни ерээд, Владимир Ильич намтай уулзахые хүсэнэ гэhыень hайн hананаб. Намда Ленинэй хандаhандань ехээр баярлаа, омогорхоо бэлэйб. Теэд, ямар асуудалаар хандаба гээшэб? Даалгабариень дүүргэжэ шадаха гээшэ гүб? гэhэн асуудалнууд минии hанаа сэдьхэл зобообо. Тиигэбэшье Лениндэ ошоо hэм.

— Хоёр hарын турша сөө паспортаяа намда үгэхэгүй гүт? — гэжэ хэлээд:—Уран hайханай ямар училищи дүүргээ hэмта?—гээд асуугаа hэн.

Минии харюусахые Владимир Ильич ехэл анхаралтайгаар шагнажа hуутараа, миhэд гээ бэлэй. Ленинэй даалгабари гүйсэдхэжэ, Росси гараха табилга а Энээнтэй холбоотой бүхы х бүтээгээд, Владимир Ильич портаа үгэхэдэм:

— Манай нүхэрэй б ерэмсээр паспортаа абахат, жэ хэлээд, туhаламжын баяр баясхалан хүргөө hэ

Франтишек Слугоцкий тэй оло дахин уулзаhан тух ехэл бахархан хөөрэнэ.

— Швейцарида Владими ич доктор Дайновтай уу hэн. Дайновай хэблүүлхээр hэн статьягаа нэгэтэ Ле үшөө хоёр французда ү үгэхыень hананаб. Ильич дахин ажаглалта хээ, заабар дые дурадхаа бэлэй.

Тэрэ статья зүбшөн хэлэ hүүлээр Ленин намда х Партиин хэрэглэхээр хоёр гатай байра оложо ша гүт? — гэжэ асууба. Би гөө байра үгэхөөр бэлэн ба мэдүүлбэб. Ленин байры үзэхэдөө ханада үлгөөтэй гуудые ажаглан хараhан, шын байдал ба соёл болб тухай hонирхон асуугаа hэ

1913 оной июльдэ наци на асуудалда хабаатай ре тайгаар Арадай байшанда Ленинэй хэлэhэн үгэ хэлэh нөөшье болотор мартагшагү

— Владимир Ильичые Крупскаятай хамта 1917 март hарада hүүлшынхеэ hэм. Тиихэдэ тэдэнэр Росси саха гэжэ байгаа hэн.

Франтишек Слугоцкий царида байhан тухай дура бэшэжэ дүүргэбэ. Октябри волюциин, бүхы дэлхэйн тариадай вождьтой уулзаh хайдаа hэшэhэн номынь хэблэгдэжэ гараха.

Виктор КУЗНЕЦ
ТАСС-ай ко

Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин Эрхирэгэй совхозой нэгэдэхи отделениин hаалишад кабанскынхидай үүсхэлые hайшаан дэмжэнэ.

ХАНИНАР, хаба шадалаа туршаял

hаалишад! Мүрысөөндэ бултаараа жагсагты

«Бидэнэр мал ажалаа хүгжөөхэ, илангаяа hү, мяха элбэг ехээр абаха дайшалхы тэмсэлэй эгээл түрүү зэргэдэ, тон харюусалгатай газартань хүдэлжэ байна гээшэбди» гэжэ Кабанскын hаалишад, малшад, мэргэжэлтэд тон зүб бэшэнэ.

Үнэхөөрөө сагаан эдеэ—hү, тоhо улам ехээр дэлгэрүүлхэ хэрэг бидэнэйл—hаалишад, малшадай—хэшээл оролдолго, мэргэжэл шадабариhаа сүм дулдыдаха байна бшуу. Бодоодшье үзэел. Хэрбээ маанадай бултадаа үнэн зүрхэнhөө оролдожо, бүхы арга боломжоёо элсүүлэн, хүлhэнэйнгээ гаратар хүдэлөөгүй hаа, hүн яагаад ехээр hаагдахаб. hүн гээшэмнай хадын бооринhоо миил харьялжа байдаг булаг бэшэ ха юм.

Жэшээнь, энэ жэлдэ сагай уларил муу байжа, үбhэ тэжээл багаар абтаа, hүн мүртэйгөөр hаагданагүй гээд минии hууха болоо hаамнай, яашье зохихогүйл. Нэн түрүүн гүүртэ, фермэнүүдтэхи ажалые hайнаар эмхидхээд, бии байhан үбhэ тэжээлээ нарин нягтаар, бодомжотой зүбөөр гаргашалан, зоной дунда мүрысөө аша үрэтэйгөөр дэлгэрүүлжэ шадабал, hү элбэгээр абаха арга боломжын нилээд ехэ байhаниие Кабанскын малшадай үүсхэл элитээр харуулжа үгэнэ.

Дүүрэхэеэ байhан 1963 ондо совхозоймнай зарим фермэнүүд муу бэшэ үрэ дүн туйлаа. Манай нэгэдэхи отделениин Арбижал тосхоной hаалиин 2-дохи фермэ (даагшань Ц. Амбаев) энэ жэлдэ хамта 3260 центнер hү haaxa аад, 11 hарын туршада 3210 центнер hү абанхай. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 160 центнер hү haaжa, түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэнь лабтай. Тус фермын эрхим hаалишан Елена Базаржапова энэ үе соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2300 килограмм hү hааrаад, социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлээ. Мүн Эрхирэг тосхоной 1-дэхи фермынхидшье нёдондонойхидо орходоо hү hаалияа яhала нэмээнхэй. Эндэхи түрүү hаалишан Дулмажап Ширапцынгеева өөрынгөө даажа байдаг үнеэн бүриhөө hааhан hүеэ 2200 килограммда дүтэлүүлбэ.

Тиигэбэшье эдэ зарим тэды туйлалта бидэнэй hанаа сэдьхэлые яашье амаруулжа шадахагүй байна. Хэрбээ совхозой бүхы 6 фермын hаалишадай булта үнэн бэеэ бэелжэ, хамаг шадалаа гарган хүдэлөө hаань, хэды ехэ hүн нэмэжэ абтаха байгаа гээшэб! Жэшээлхэдэ, жэлэй эхинhээ хойшо түрүү фермэнүүдэй үнеэн бүриhөө 1600—1750 килограмм hү hаахада, нүгөө заримамнай ойдоол 1300—1350 килограмм hү абаад байхадань, hанаа амар ябажа болохо аал?

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, hү ехээр hаахын түлөө нэгэшье үдэр гээнгүй, бултаараа хамсы шамажа, хам оролсон тэмсэхэ ёhотойбди. Илангаяа үбэлэй hарануудта сагаан эдеэ элбэг дэлбэгээр абажа, үнеэн бүриhөө сүүдхэдээ хахад пүүдhээ доошо бэшэ hү hаахын түлөө эршэмтэйгээр мүрысэхэ гээшэ тон зүб гэжэ тоолонобди.

Тиимэhээ Кабанскын hаалишад, малшадай үүсхэл, уряае hайшаан дэмжээд, **үбэлдөө үнеэн бүриhөө сүүдхын хахад пүүдhээ бага бэшэ hү заабол абахын түлөө социалис мүрысөөндэ жагсаха гэжэ шиидээбди.** Тиигэжэ манай нэгэдэхи отделениин фермэнүүдэй бүхы hаалишад, малшад ерэхэ **1964 ондо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1850 килограмм hү hаахын түлөө тэмсэхэ юм.** Харин зарим түрүү hаалишад Е. Базаржапова, Д. Ширапцынгеева, Л. Бадмаева, С. Гураев, Г. Норбоева, Ц. Эрдынеева, Д. Доржиева болон бусад **үнеэн бүриhөө 2200—2250 килограмм hү hаaxa уялгатай.** Урдаа табиhан энэ зорилгоёо бэелүүлжэ шадаа hаамнай, ерэхэ жэлдэ отделени бүхыдөө 7500 гаран центнер гэхэ гү, али байгша онойхиhоо 1000 шахуу центнерээр ехэ hү абаха бшуу. Хэрбээ совхозоймнай бүхы hаалишадай үнеэн бүриhөө 1850 килограмм hү hаажа шадабалынь, хамта дээрээ 15,7 мянган центнер гэхэ гү, али энэ жэлэйхиhээ 2 мянга үлүүтэй центнер hүн ехээр hаагдаха байна. Иимэ ехэ арга боломжоёо тоонгүй үнгэржэ болохогүй.

Теэд илангаяа үбэлжэлгын үедэ hү hаалияа эрид дээшэлүүлхэ арга боломжо манда бии гү? Гүйсэд бии.

Мүнөө бүхы үбhэ, тэжээл hайнаар бүридхэгдөөд, фермэнүүдтэ зүбөөр хубаагдажа үгтэнхэй. Бии байhан тэжээлээ тон зүбөөр, малай ашаг шэмэ сохом дээшэлүүлхээр, hайса бүйлуулжа эдюулхые оролдонобди. Жэшээнь, үнеэн бүхэнэй бэсын шэгнүүр, мүн hүнэйнь гарасые харалсажа, тэжээлэйнь рационийе ондо ондоогоор табяабди. Хэрбээ үдэрэй 16—18 килограмм hү үгэдэг үнеэндэ сүүдхын 7 килограмм үбhэ уридшалан хэршэжэ, дабhатай уhанда дэбтээн ууралтуулаад, дээрэhээнь бурдууг сүршэhэн, 3 килограмм hолоомо, мочевинэтэй холимол 25 килограмм кукурузын силос үгтэнэ. hаалишад булта үнеэн бүридэ тааруулжа табигдаhан рационийе тон наринаар сахидаг. Жэлэй ямаршье сагта үнеэдые үдэрэй 3, харин hая түрөөд байхадань—4—5 дахин hаадагбди. Тэрэшэлэн малайнгаа үүлтэр hайжаруулхын тула Сэлэнгын совхозhоо 75 симментал үүлтэрэй, hүтэй үнеэдые худалдажа абаабди.

Фермэнүүдтэмнай гол түлэб январь, февраль, март соо түл олон абтаха байха. Үнеэдэй олонхиинь шэргэhэншье hаань, хоёр фермэдэмнай үдэрэй 1400—1500 килограмм гэхэ гү, али hаамхай үнеэн бүриhөө 8—9 килограмм hүн абтана. hүүлэй үедэ тэрэнэй тоhолигыньшье яhала дээшэлжэ, 4,4 процентдэ хүрэбэ.

Саашадаа малайнгаа харууhа, тэжээлые бүри hайжаруулха, hаалишадай мэргэжэл дээшэлүүлхын тула фермэнүүдтээ зоотехническэ hуралсал эмхидхээбди. Хэшээлынь неделидээ нэгэ дахин үнгэргэгдэнэ. hаалишан бүхэндэ hү hаaxa hара бүриин түсэб, даабари табигдажа, мүрысөөнэйнь дүн 10 хоног бүхэндэ гаргагдана. Ажал хүдэлмэри оньhожоруулха талаар баhал горитой юумэн хэгдэжэ байна. Хоёр фермэдэмнай тэжээл хэршэхэ, бүйлуулха бүхы түхеэрэлгэтэй тусхай цех хүдэлнэ. Эрхирэгэй фермэдэ нэгэн доро 32 үнеэ оруулжа hааха «ёлочко» түхеэрэлгэ тодхогдоод, ашаглалгада үгтэхэ болоо.

Иигээд лэ хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ, hү ехээр hаахын түлөө бүхы хаба шадалаа гарган хүдэлэел.

Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин Эрхирэгэй совхозой 1-дэхи отделениин hаалишад, малшадай даалгабаряар гар табигшад:

Е. Базаржапова, Д. Ширапцынгеева, Г. Норбоева, С. Гураев, Л. Бадмаева, Д. Доржиева, hаалишад; **Д. Чимитов, Ц. Амбаев,** фермые даагшанар: **Ц. Ринчиндоржиев,** отделениин зоотехник; **Г. Мункоев,** отделениие эрхилэгшэ.

hаалишан С. ГУРАЕВ.

hаалишан Л. БАДМАЕВА.

Шэдитэ кристаллнууд

Баян ургасын эхин

Баруун Сибириин металлургическа завод долоон жэлэй табадахи жэлэй нөөсэдэ түрүүшынгээ хубитые оруулба. Сибириин ехэ заводто коксо-химиин цех ашаглалгада оруулагдаад, Ураалай заводуудта — кокс, Приморско хизаарай ажахынуудта — утэгжүүлгэ үйлэдбэрилэн эльгээбэ.

...Туйлай ехэ цех. Нэгэ хажуудань — томо гэгшын батарей. Олон амhартанууд, үндэр скруббернүүд, абаахайн шүлhэндэл адляар иишэ тиишээ татагдаhан соргонууд. Оньhото гарнуудай батарейн үүдэ нээжэ, дүлэтэн соробхилhон коксын урдажа байхые үни удаан хаража hайхашаахаар.

Газай цех соо ороходо, цехэй начальник Александр Котович шулуун нүүрhэнэй дабирхай, натриин финолят, түүхэй бензол гэхэ мэтэ зүйлнүүд тухай манда хөөрэбэ. Энэнь гүйсэд болбосоруулагдаагүй түүхэй зүйлнүүд болоно. Мүнөө тэдэниие бусад заводуудта эльгээжэ, эм, будаг, капролактам, синтетическэ спирт, пластмасса гэхэ мэтэ хэдэн арбаад янзын шухала зүйлнүүдые гаргажа абадаг юм. Запсибай химигүүд бэлэншье продуктнуудые үгэдэг болонхой. Энэнь «газарай витамин» гэжэ нэрлэгдэдэг сульфат аммоний гээшэ.

Соргонуудые дахаад я ябабабди. Туйлай томо ам нууд соо шулуун нүүрhэн бирхай газhаа илгаран гара

— Коксын газ аммиагай сотой байдаг,— гэжэ аппа С. Рядчиков хөөрэнэ,— ам сернэ кислотатай ниил кристалл болгохые оролдо Иигэжэл утэгжүүлгэ абтада

Ямар аргаар кислотагай миагтай ниилэхыень хараха хэды оролдобошье, бүтэбэгү лэн лэ болоhон продукции мэтээр обоологдонхой ба харагдана. Харахада саhан ш хүнгэн, hулабтар номин ү Тэрэниие харахадаа, газhаа hан шэди ехэтэ утэгжүүлгэ hанахааршье бэшэ. Теэд центнер иимэ утэгжүүлгэ х лэбэл, гурбан центнер на ургаса абтаха ха юм.

Запсибай «Баян ургасын рика» хоёрхон hарын ту хүдэлжэ байна. Энэ хугаса хэдэ мянган тонно сульфат моний үйлэдбэрилэгдөө. Запсибай түрүүшын хубита но. Саашадаа үдэр бүри ула болохо байха.

Запсиб баян ургасын табина.

А. Сыроватк
ТАСС-ай кор

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эрхирэгэй совхозой эрхим hаалишан Дулмажап Ширапцынгеевэ тоо бүридхэлшэ Рыгзема Жимбеевада hүн hүеэ тушаажа байна.

М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

„НАМhАА СААГУУР..“ ГЭЭД ЯБАГШАД

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭ

Яахадаа адууhа мал гарзалнаб, ашаг шэмэ багаар абтанаб? Яруунын зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдhөө иигэжэ асуугаа hаатнай:

— Үбhэ тэжээлhээл боложо, тиигэнэ ха юм, — гээд харюусаха байна.

Үнэндөө хамаг юумэн ганса тэжээлhээ болоногүй ха юм. Хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй хайхарамжагүйгөөр хандадагhаа боложо, элдэб эсын байдал тохёолдоно. Тэдэнэр мал ажал зүбөөр эрхилхэ асуудалда бага анхарал хандуулна гээшэ. Энээнhээ уламжалан, малай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Жэшээ болгон «Комсомольский» совхозой байдалые харая. Малай тэжээл эндэ элбэг. Бэлэдхэжэ абаhан үбhөө ондоо ажахынуудта худалдаhаншье байха. Теэд тус ажахыда ганса ноябрь hара соо 50 толгой мал, тэрэ тоодо гушан гаран эбэртэ бодо мал, гарзалаа. Үбэлжэлгын эхилжэ байхада малынь үхэл гарзада орохонь гайхалтай. Иимэ байдалтай байхадань, hү hаалишье дээшэлхэ аал?

Иисэнгын совхозой главна зоотехник нүхэр Цырендоржиевтай хөөрэлдэхэдэ, адууhа малдамнай үбэлжэлгын үедэ хэрэгтэй болохо үбhэ тэжээлэй 80 процентнь бэлэдхэгдээ гэнэ. Тиигээшье hаа, малынь гарзада ороhоор. Жэлэй эхинhээ хойшо 408 толгой эбэртэ бодо мал, тэрэ тоодо 199 тугал, 840 гаран хонин үхөө. hү hаалинь нёдондонойхиhоо 1,5 дахин доошолоо, гүрэндэ тушаалгань ойлдоо 63 процент дүүргэгдээ. Ниитын малай гарзалха ушар «Победа», «Дружба» колхозуудта, Нарhатын болон Яруунын совхозуудта үзэгдэнэ.

Ажахынууд үнеэдэйнгөө тоо толгойе олошоруулжа байгаашье hаа, hү hаалияа нэмээнэгүй. «Намhаа саагуур, наранhаа наагуур» гэдэгтэл, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд элдэб шалтагаануудые урдаа барина. Хамталжа үзэхэдэ, мүнөө үнеэн бүриhөө арайхан 1,5—2 литр hүн hаагдана. Олонхи ажахынууд бүдүүн тэжээл бүйлуулжа, амта оруулжа байгаад hаалиин үнеэдтэ үгэхые оролдоногүй. hолоомо бүйлуулагдахын орондо миил малай хүл доогуур хаягдана. Талха тарянанай зүйл баhал хуурайгаар адхагдажа үгтэдэг. Эдэ бүгэдэhөө хамаг юумэн шалтагаална ха юм. Хэрбээ hолоомо hайнаар дэбтээгээд, бутаргаhан ороohоной зүйлтэй холёод малда үгэбэл, ямар хоолтой байха hэм. Ажахы бүхэн тиигэхэ аргатай.

Колхоз, совхозуудта илангаяа мал ажал дээрэ хүдэлхэ хүнүүд дуталдана. Зарим ажахынуудай hаалишад 24—27 үнеэдые харууhалжа байдаг. Теэд фермэнүүдтэхи хүндэ хүдэлмэри оньhожоруулагданагүй. Үнеэдтэ тэжээл зөөхэ, байрыень сэбэрлэхэ, үнеэ haaxa хүдэлмэри бар хүсөөр хэгдэнэ ха юм.

Энээнhээ урда олохон ажахынуудта үнеэдые электрын аргаар hаадаг түхеэрэлгэнүүд тодхогдоhон байгаа. Жэшээлхэдэ, Яруунын совхозой хоёр фермэдэ, Нарhатын совхоздо—2, Иисэнгэдэ—1, «Дружба» колхоздо—2 түхеэрэлгэ ашаглагдажа эхилээ hэн. Мүнөө болоходо, гансал Нарhатын совхоздо нэгэ агрегат хүдэлжэ байна. Зүгөөр үнеэдые hаадаг тиимэ «ёлочконууд» ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлдэг байhанаа харуулаа. «Дружба» колхоздо баhал удаан саг соо хэрэглэгдээ юм. Хүн бүхэн энэ аргые hайшаадаг hэн. Теэд, юундэшьеб, тус колхоздо тиимэ түхеэрэлгэнь хэрэглэгдэнэгүй. Мүн «Победа» колхоздо үнеэдые электрын аргаар hааха түхеэрэлгэ абтаhан аад, гурбадахи жэлээ тодхогдожо байна. Хэзээ бүтэхэ юм—мэдэгдэнэгүй.

Энээнhээ гадна, үбэлэй үедэ залуу мал шахан таргалуулха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидх Энээн тушаа ажахын хүтэлб шэдhөө асуухада, «үбhэ, тэж гатайбди» гэhэн шалтагаан урдаа баридаг. Гэхэтэй хамт жэлэй туршада hайнаар байдаг дүй дуршэлтэй хүнү ха юм. Жэшээлхэдэ, Яруунын зой малшад Б. Д. Аюшеева Якимов, П. Хабаев, Доржиев жанов гэгшэд залуу мал шах галуулхадаа, үбэлэй сагташ нүүрыень 400—600 грамма мээнэ. Эдэнэр ямаршьеб онд аргануудые хэрэглэнэгүй ха Эдэнэр нэн түрүүн ажалда досотойгоор хандана. Хару малаа зүбөөр эдеэлүүлхын hоо оролдолго гаргана, зоо ческэ заабаринуудые нарина хина.

Е. ЗОЛТО
манай газетын шта бэшэ ко

ОЛОНОЙ НЮДЭН ХУРСА!

Партийно-гүрэнэй хиналтын хуудаhан № 7

...ОЙРОГУУД, ХУЛГАЙШАД ШАБАРДАА

...ртийно-гүрэнэй хиналтуhалха бүлэгүүдэй, ...уудай манай колхоздо ...хэгдэhээр нилээд саг ...бэ. Колхоздомнай 11 ...өө бүридэhэн нэгэ гол бү...ии. Тэрэниие би хүтэлбэ...б. 4 отделенидэ 7—7 ...өө бүридэhэн бүлэгүүд ...огдонхой. Фермэ, брига...удта хиналтын постнууд ...дхэгдэнхэй. Бүхыдөө 59 ...итэд партийно-гүрэнэй ...тада туhална.

...э олон эдэбхитэдэй туhа...аар үнгэрhэн арбаад hа...туршада нилээд ехэ юу...хэгдэжэ, колхозой ажа...бэхижүүлхэ талаар за...тэды амжалта түйлагдаа. ...налтын бүлэгүүдэй, пост...ай эмхидхэгдэжэ байха ...колхоздомнай hү hаалга, ...дэ худалдалга ехэ гээг...э оронхой байгаа. Энээ...анхаралдаа абажа, Доо...олюутын фермэдэ шал...а хээ hэмди. Тиихэдэмнай ...хи hаалишад hааhан hүеэ ...шэлдэг, хулгайлжа гэр...абаашадаг гэжэ элирээ. ...ээнь, hаалишан Зоя За...ва үдэрэй 6 литр hү гэр...асардаг байhан. Тэрээ...колхозой правленидэ ...гаhамнай, гэмтэ хүнүүд...ла тохоhон, ушаруулhан ...ыень нэхэжэ абаhан бай...ом. Тиигээд бусад фермэ...дтэ hүнэй тоо бүридхэл ...hайжаруулагдаа. Мүнөө колхознай hү hаалгаар гээгдэлhээ гаража, гүрэндэ худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхэеэ байна.

Хабарай тарилгадаа бэлдэхэ үедэ трактор, машинануудые заhабарилгын шанар шалгажа, заримыень түлбэригүйгөөр дахин заhуулhан байгаабди. Илангаяа сеялкэнүүд муугаар бэлдэгдэhэн байшоо. Тэрэ тоодо механизатор Самбу Шобоев муугаар заhаhан машинаяа дахин hайнаар бэлдэхэ баатай болоhон.

Мүн тарилгыншье үедэ далан забhартайгаар газар хахалха, гүйхэнөөр тарилга хэхэ баримтанууд үзэгдөө. Тэрэниие саг соонь элирүүлжэ, зарим трактористнуудта—Черепанов, Самданов гэгшэдтэ—яла тохуулhан байнабди.

Ургаса хуряалгын үедэ манай бүлэгүүд, постнууд баhал эршэмтэйгээр хүдэлжэ гараа. Түхэреэнэй, Зүүн-Мүрэнэй отделенинүүдтэ горох хуряахалаа, гектар бүриин 3—4 центнер гээгээ гэжэ элирүүлэгдэhэн юм. Колхозой правлени энээниие зүбшэн хэлсээд, муугаар хүдэлhэн механизаторнуудhаа гээгдэhэн горохой үнэ сэнгые даража абаха гэжэ шиидхэhэн байна.

Энэ жэлдэ колхознай хэзээ хэзээнэйхиhээ ехэ ороохо гаряа суглуулжа абанхай. Гүрэндэ 9 мянган центнер таряа худалдаа. Энээндэ манай эдэбхитэдэй хубита бии.

Үбhэ хуряалгын үедэ хиналтын постнууд бригада бүхэндэ ажаллаа. Хиналтын бүлэгэй гэшүүд hүрилэгдэhэн үбhэ бригадануудhаа тушаажа абахадань байлсаа. Тиихэдэ 5 hүри муугаар оройлогдоhон байжа, дээрэhээ 2 метр шахуу норошоhон байба. Колхозой правлени тэрэниие хаража үзөөд, дахин хатаажа hүрилхэ гэжэ шиидхээ. Дахин hүрилхэдэнь, 11 центнер үбhэн дуташоо. Голодоhо гаргагшадта тэрэ үбhэн тохогдоhон байха юм.

Колхозой правлениин зүбшөөлгүйгөөр артелиин сабшалан дээрэ үмсэдөө үбhэ сабшаhан баримтанууд үзэгдөө. Энээниие хиналтын бүлэгэй гэшүүд элирүүлжэ, хуули бусаар сабшаhан үбhыень бусаалгаха дурадхал оруулhан байна. Тэрэниие колхозой правлени дэмжэжэ, зүбшөөлгүйгөөр ногоо сабшагшадай бухаллаhан үбhыень ниитын жасада оруулаа. Жэшээнь, Григорий Кутяковой сабшаhан 18 бухал үбhэн абтаа hэн. Эдэ бүгэдын ашаар байгша ондо колхознай нёдондонойхиhоо 2,5 мянган центнер үбhэ, 1 мянган тонно силос ехээр бэлэдхэhэн байха юм.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ талаар манай хиналтын бүлэг, постнууд ехэхэн оролдолго гаргаhан байна. Шалгалтын дүнгүүд колхозой правлениин заседани дээрэ хэлсэгдэhэн байха. Юрэнхы дээрээ колхозой малшад энэ жэл үбэлжэлгэдөө хэзээ хэзээнэйхиhээ hайнаар бэлдээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Тэрэшэлэн хэжэ байhан хүдэлмэреэ али болохоор элирхэйлхэ гэжэ оролдонобди. Үнгэрэгшэ үедэ хэhэн хүдэлмэри тухайгаа колхозой хамтын суглаан дээрэ, партийна суглаанда тоосоhон байхабди. Колхознигууд манай ажал ябуулгые hайшаан дэмжэhэн, зарим эдэбхи багатайгаар хүдэлдэг хүнүүдые hэлгэhэн, маанадта захяа заабари үгэhэн байна.

Шалгалта хэжэ дүүргэhээр лэ тэрэнэйнгээ дүн тухай радиогоор дамжуулдаг болонхойбди. Энэмнай айхабтар ехэ нүлөөтэй байшоо. Мүнөө артелиин гэшүүд ямар нэгэн асуудалаар маанадта ходо хандадаг, колхозой хамтын зөөри үригшэд тухай мэдээсэдэг.

Гэхэ зуура хиналтын бүлэгэй, постнуудай гэшүүд колхознигуудай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха, элирүүлэгдэhэн жэжэ дутагдалнуудые байра дээрэнь усадхахые хүсэдэг заншалтай.

Л. ХОРЕНОВ,
Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ.
Түнхэн.

Иимээр хандажа болохогүй

Партийно-гүрэнэй хиналтада туhалха бүлэг Хяагтын управлениин «Дружба» колхоздо эмхидхэгдэhээр үнихэн болоо. Энэ бүлэгтэ 25 эдэбхитэд ороно. Колхоз дотор бүхыдөө ниитын шалгагшадаар 61 хүн томилогдонхой.

«Дружба» колхозой хиналтын бүлэг (хүтэлбэрилэгшэнь пенсионер Иван Михайлович Колодин) партиин, гүрэнэй үмэнэhөө олгогдоhон найдабари, харюусалгые ойлгожо, колхоз дотор дутагдалнууд үсөөн байhай, артелиин ажахые хүгжөөхэдэ hаалта хэхээр алдуунууд бү гараhай гэжэ оролдоно.

Ургаса хуряалга hайн шанартайгаар үнгэргэхэ, колхознигуудай хүсөөр ургуулагдаhан таряае гээлтэдэ оруулангүй абаха талаар бүлэгэй бюро нилээд ехэ юумэ хээ. Жэшээнь, Нотын-Хушуун гэжэ газарта 30 гектар шэниисэ муугаар хуряагдаhан байгаа.

Теэд колхозой правлени, түрүүлэгшэ нүхэр Иванов энэ шалгалтаар ямар хэмжээ абааб? Юушье хээгүй. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Иванов, отделениин эрхилэгшэ нүхэр Дамбаев партийно-гүрэнэй хиналтын бүлэгэй дурадхалда анхарал табингүй, иимэ гээлтэ гаражал байдаг гэhэншүүгээр хандаа.

Колхозой правлени хиналтын бүлэгэй дурадхалнуудые дэмжэдэггүй ушар үзэгдэнэ. Хиналтын бүлэгэйхид hаалиин фермын хүдэлмэриие хоёр удаа шалгаhан байгаа. Тиихэдэнь Ехэ-Худэриин фермые даагша, зоотехник мэргэжэлтэй нүхэр Малыров өөрынгөө уялгада харюусалгагүйгөөр хандана гэжэ элирүүлэгдэhэн. Фермэ дээрэ малай харууhа, тэжээлэй муу байhан ушарhаа мал тураад, үхэл гарзада орожо захалhан юм. Бүхыдөө энэ фермэдэ 121 үхэр, тэрэ тоодо 111 тугал, туража муудажа үхэhэн байха. Хиналтын бүлэг мүн лэ акт бэшээд, ямар хэмжээ абаха хэрэгтэйб гэжэ тодорхойлоод, колхозой правленидэ хүргэhэн. Теэд энэ ушарташье правлени хэмжээ абаагүй, харин фермые даагша нүхэр Малыровые амаралтада табиhан байгаа.

Октябрь hарада энэ фермын хүдэлмэриие хоёрдохёо шалгахада, байдалынь улам муудаа гэжэ элирүүлэгдээ. Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ талаар юушье хэгдээгүй, малынь үхэжэ үргэлжэлhөөр байба. Сентябрь hарада үшөө 19 тугал гарзалаа. Бүхыдөө колхоз доторнь жэлэй эхинhээ хойшо аяар 483 үхэр, тэрэ тоодо 295 тугал, үхөө гэхэ гү, али бүхы түрэhэн тугалайнь 33 процент хороо.

Эдэ бүгэдэ юу харуулааб гэхэдэ, колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Иванов хүнүүдэй дурадхал, эрилтэнүүдые анхардаггүй, партийно-гүрэнэй хиналтын бүлэгэй ажаглалтануудые хэрэгсээдэггүй байна.

Колхозой иимэ хүтэлбэрилэгшэ мүнөө үе сагай эрилтэнүүдые яажа хангахаб гэжэ асуухаар болоно. Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд партийно-гүрэнэй хиналтада туhалха бүлэгүүдэй hанамжа дурадхалнуудта анхаралтайгаар хандаха, элишэлэгдэhэн дутагдал усадхаха хэмжээнүүдые дары абаха уялгатай.

К. Пашин,
партийно-гүрэнэй хиналтын областной комитедэй инспектор.

Ниитын зөөри сахигшад

...рад зоной элдэб мэргэ...тэй түлөөлэгшэдэй хабаа...аг хиналта, шалгалтын бү...э хамтадаа арбан табан ...бии. Эдэнэй хахадынь ша...коммунистнууд, мүн ком...олшуудшье оролсоно.

...иитын ажал хүгжөөлсэхэ ...гтэ бүхы шадалаа, сэдь...зүрхэеэ зорюулдаг эдэ ...ан шалгагшадай хёрхо нюдөө нэгэшье муу зүйл зай...талиидаггүй гээшэ.

...арим хойрог ябадалтанай ...лдэжэ үрдеэгүй байтар, ...ан шалгагшад олоной ту...амжаар хамагай нюдэн...э элирүүлэн табидаг бай...

...иигэжэ гахайн фермэдэхи ...итой дутагдалнууд саг ...оо элишэлэгдээ. Юуб гэ...э, түрэхэ гахайнуудай хү...шадал, харууhа муутай ...hанhаа, абтаhан 312 пор...онхын аяар 83-ниинь гар...hан юм. Гэхэ зуура, фер...даагша нүхэр Митрофа...поршоонхын гараhаар ...5 хоноhоной hүүлээр лэ ...садаа оруулдаг байгаа ...уу. Ажалдаа хайша хэ...эр хандаhанай түлөө ...мые даагша зэмэ амсаhан ...на.

... Л. Калашников хүтэлбэ...эгшэдэйнгөө зүбшөөлөөр ...хознигуудта поршоонхо ...хэдөө мэхэ гаргадаг бай...аа баригдаа. Поршоонхын ...нүүрыень саарhан дээрэ ...аар бэшээд, үнэндөө ар...д, хорёод килограмм үлүү ...нүүртэйгээр үгэдэг байба. ...у гараhан шэгнүүрэйнь тү...нюусаар мүнгэ абажа ам...аhан байгаа. Нүхэд Изю..., Прошков гэгшэдhээ энэ ...эр 24 түхэриг абажа эди...ээ баригдаад, тэрэнээ тэ...юулээ. Ниитын зөөри хэ...эн, хонжоо наймаа хэжэ ...hанай түлөө Ф. Л. Калаш...ов хиналта, шалгалтын ...гэмэйхидэй дурадхалаар ...лhаа гаргагданхай.

...у hаалиин фермэнүүдтэ ...олдоhон дутагдалнууд ба...элирүүлэгдэhэн юм. Ис...твенна үрэжүүлгын хэг...н тухай тусхай журналда ...эгдэдэггүй, зарим үнеэд ...аа урид шэргээгдэшэдэг, hүн багаар hаагдадаг, үнеэдые үрэжүүлгэ ямаршье түсэбгүйгөөр хэгдэдэг байhан. Энэ талаар зоотехнигүүд Тугаринов, Коршунов, Козлов гэгшэдтэ шанга зэмэ тохогдоhон, ажалыень hайжаруулха хэмжээнүүд хараалагдан бэелүүлэгдэhэн байха.

Хони үсхэбэрилхэ хэрэгтэшье дутуу дунданууд бии байhаниинь тодоруулагдаа. Хонишод К. Д. Брылев, С. И. Ерофеев, Н. Л. Иванов гэгшэд апрель hарада 62 хони гарзалуулаа hэн. Үбhэ тэжээлэй хүсэд хүрэхөөр байгаашье хадань, тэрэнээ саг соонь эдюулээгүй бшуу. Колхоздо тохёолдуулагдаhан 1371 түхэриг гэй гарзые эдэнэр түлөө. Хонин фермые даагша О. Т. Ерофеев тоо бүридхэл хайша хэрэгээр хэhэнэй түлөө ажалhаа гаргагдаа.

Таряан ажалай ямараар эрхилэгдэжэ байhые хиналтын бүлэгэйхид наринаар шалгаа. Гурбадахи бригадын тракторист нүхэр Калашников газар зорюута гүйхэнөөр хахалhанай, голодоhо гаргаhанай түлөө мүн яла түлөө. Харюусалгагүй бүридхэлшэ П. Н. Ерофеевэй гэмээр шэниисэ тариха нормо 57 гектарта зорюута бага болгогдошоод, дахин тэндэнь тарилга хэхэ ушар гараа hэн.

Ургаса хуряалгын үедэшье ажалдаа голодоhо гаргаhан комбайнернууд Г. Калашников, Х. Гатаулин, В. Ерофеев болон бусад шанга зэмэдэ хабаадуулагдаhан, тус бүридөө яла түлэhэн байна.

Энэ мэтээр колхозой ажалда hаад тойбо ушаруулжа ябаhан заримашуул дары хэhээгдэдэг, дутагдалнууд түргэн усадхагдадаг, ниитымнай ажал хэрэг бүтэсэтэй боложо байнхай.

Саашадаа хинан шалгаха ажалаа улам нарижуулжа, хуули буса багаханшье аашыс алгасан гарахагүйн тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэбди.

Н. Медведев,
Мухар-Шэбэрэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хиналтада туhалха бүлэгэй түрүүлэгшэ.

...Мухар-Шэбэрэй «Забайкалец» колхоз hолоомоёо поли дээрэhээ ...суглуулжа абагдаг байшоо. Харин Шаралдай тосхоной айл... ...умсын үхэрнүүд тэрээн дээрэнь уйбан, уймэлдэжэ үнжэнэ.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Хайран үбhэн

Хэжэнгын совхозой Д. Ц. Ринчиногой даадаг бригадын бэлдэhэн үбhыень мал эдинэ, гэшхэнэ.

Хяаг үбhэн,
hайхан үбhэн,
Хүнэй хүлhэ
гаргаhан үбhэн.
Һүри зандаа
хайран үбhэн
Һалажа байнал —
хараhан hайт.
Тарган буханууд
тангаршаана, олнно.
Тэндэ хононо,
шэбхэ болгоно.
Хайран үбhэн
харамтай байнал.
Жаран дүрбэн
центнер шэгнүүртэйл,
«Жаргалтай» буханууд
хэды болгобо ааб?!
Хүнэй хүсэеэ
гаргаhан үбhэн,
Хүлhыень абажа
эдиhэн үбhэн.
Хорожол байна,
хорожол байна.
Харахал хүниинь
үгыл байна.

Шүлэгынь **Ш. Бадмаевай.**
Зурагынь **Д. Гармаевай.**

ФЕЛЬЕТОН

Ороohоной тэжээбэри

ЗОНОЙ ЗӨӨРИ гээшэ зол жаргалаймнай эшэ үндэhэн. Ушар тиимэhээ улад зоной зөөриие угаа гамнаха, химгадаха, үрилтэ хоролтоhоо хамгаалха гээшэ одоо эрхэтэн бүхэнэй эгээл арюун уялга болоно. Гэбэшье арадай зөөри гээ hаа, абаха үрэбхихын хойноhоо амаа ангалзан дугташаха этэгээдүүд эндэ тэндэ үшөөл дайралдаhаар. Эгээ тиимэшүүлые артель нютагай албан тушаалтадай абяагүйхэн ажаглаадшье ябахань үшөөл тохёолдоhоор. Энэ хэлэгшээ эли болохо соонь баримталан туршая.

Трактор хүлэгэй хүсэ хүлhөөр тала майлые бүрхөөн долгилhон таряан далайн шэдитэ дуhал—оpooho эрдэни! Энэмнай колхозой эгээл бодото баялиг ха юм даа. Теэд тиимэшье байнгүй яахаб. Оpooho гэхэдээ, мяхан, тоhон, ноohон гэнэбди... Оpooho таряан Хяагтын үйлэдбэриин управлениин XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо нёдондо жэлэйхиhээ жэшээгүй hайнаар, жэгдэ hайханаар ургаа юм. Гүрэн түрын амбаартаашье гүндүү ехэ таряан тушаагдаа. 34 мянга 500 центнер! Үшөө саана үлөөшэ оpoohониинь хамаг хэрэгсэлдэнь хабатай дүүрэнээр хүрэхэ юм. Гэбэшье хайран энэ дараса нөөсэеэ хайша хэрэг хаяад, хамтын ажалай дарганарай хатаралдажа ябахань гайхалтай. Түрүүн дээрэ Түхэм тосхоной обин хаража үзөө hаа, түрибэлгүй ехээр дураа гутахалта. Энэ халуун намарhаа хойшо эгээ тэрэ обин эзэгүй шахуу хэбтэнэ. Ламын үгыдэ бомбо галзуураа гэhэншүүгээр, тэндэ анханда лама ябаhан, али бусад нютагаар арба гаран жэл соо тэнэhэн Балданов Юрөөлтэ гэдэг харуулшанаар томилогдоhон нэрэтэй аад, наагуур саагуур дойбод сохидог, кладовщик хэбэртэйгээр хамаагүй ашаалдаг, обин тоогой бодото эзэниинь бэшэ аад, оромгүй ехээр хэтэрдэг болонхой.

hара болоо гү даа, али үгы гү, тэндэ хиналтын комиссиин гэшүүд ябахал ёhoopoo ябажа, тэрэ харуулшаншье hаа, кладовщик болошоhон Юрөөлтэ Балдановтай уулзаа hааб даа. Теэд юрэ бусын иимэ ушар тохёолдоhон байба.

Улад зоной улаан зөөри хэзээдээшье нарин нягта бүридхэлтэй байха ёhотойень хараадаа абажа:

— Энэ обин дээрэтнай хэды центнер оpooho, хэдынь үрэhэнэй, хэдынь сэбэрлэгдэнхэй гээшэб,— гэжэ асуухал ёhoopoo асуугаа hааб даа. Тиихэдэнь Юрөөлтэ Балданов үлгэ hалга үг маг гэжэ, үлыжэ ехээр хараhанай hүүлээр: «Хайрлыт, хэшээгыт. Мэдэхэ юумэн байхагүй. Кладовщик бэшэ, харин харуулшан ха юмбиб»,— гээ hэн.

— Теэд харуулшан хүн аад, юу мэдээд оpooho таряанда эзэн боложо, олон хүндэ хубааhан байгаабта,— гэжэ дахяад асуухада, даар ябта данса саарhа гаргажа харуулхадаа, гаршагынь уруу гартаа барижа, гааража ехээр шангарба. Тиихэдээ: «Хэдышье центнер табиhанаа хэлэжэ шадахагүйб. Отчет модчедым ондоо хүн хэжэ үгэхэ болоhон юм. Обин дээрэ хүдэлөөшэдтөөл отход үгэгшэб. Үгэнгүй яахабиб. Үгэлгын эзэн ха юмбиб»,— гээд дабтан дабтан харюусаба.

Тиихэдээ гансал обин дээрэ хүдэлэгшэдтэ бэшэ, мүн отход оpoohoop хүлhэлжэ, оромгүй ехэ түлеэ өөртөө бэлдүүлhэн байна. Баhа отходой дайсан олон толгой мал тэрэ үмсэдөө барисагаана. Үбhэ тэжээл тэдээндээ сабшахадаа баhал үмсын моритой.

Одоол нигэхэдээ олоной зөөриие ямар хүнэй эзэмдэжэ байhаниинь элирнэ бэзэ. Үшөө «hураhан юумэ hураар татуулхагүй» гэжэ энэ хүн «багшын гэгээн алдартай бараг лама ябаhанаа» баггүй ехээр сэдьхэн hанажа, «хүнды модон дамааригүй, хүнэй сэмгэн гандангүйшье hаа», хүхюу дээгүүр hанаатай, хүйхэр ааша гаргажа, ноёд hайдhаа гайхангүй, Ноёхон соогуур соёргодог, аршаан сэржэм үргэжэ, айлнуудаар зайгуултадаг «ажалтай». Жэгтэйл байна даа, жэгтэй! «Дари дээрэ дабhан»— үзэл бодолоор иимэ үреэлэ эрэмдэг хүниие харюусалгатай ажалда хабаадуулhан, ниитын зөөритэй ниилүүлhэн колхозой ноёдой hохор балай гээшэнь!

Хамтын зөөриин харша дайсан иимэ хүндэ олоной зөөри — оpooho эрдэниие найдажа даалгахадаа, нэгэшье данса акт табяагүй, мүн hүүлээрнь ямаршье бүридхэл хэжэ үзөөгүйнь бүришье hэжэглэмээр. Энэ ушар баhал юрөөл муута Юрөөлтэ Балдановай юрэ бусаар аашалhанай юhэн шалтагаанай нэгэниинь бэшэ гү?

Ушар тиимэhээ уладай зөөриин убайгүй бардамаар үригдэжэ хаягдажа байhанай түлөө хабаата сэхэ нюурhаа гадна, хамтын ажалай дарганар харюусаха ёhотой болоно. Эгээл иигэжэ олон түмэн колхознигууд эрилтэ табина.

С. Билинтуев,
Р. Халзанов.

Колхозойнгоо тоогые
Хубиин абдар болгоод,

Хулгай хэхын тулада
Хуурмаг суурга үлгөөл...

Овощ гутана

КПСС-эй горкомой партийно-гүрэнэй хиналтын комитет худалдаа наймаанай организаци болон предприятинуудай хартаабха, овощ хадагалдаг газарнуудые шалгажа үзэбэ. Энэ хэрэгтэ штатнабэшэ инспекторнууд олооро хабаадаа.

Хартаабха болон овощ хадагалалгые шалгаhан комисси ЛВРЗ-гэй нэгэдэхи участогай столовонуудта хартаабха яhала hайнаар хадагалагдана гэжэ элирүүлээ. Тэндэ складууд соо тусхай температуратай, ариг сэбэр hайнаар сахигдана.

Харин горкоопторгын складуудаар ябаад үзэгты. Тад ондоо байдалтай. Жэшээлхэдэ, шэлэй заводой овощ хадагалдаг складта 136 тонно хартаабха, 22 тонно морхооб буулгаатай. Теэд муугаар хадагалhанhаа боложо, хартаабхань буритажа, үжэжэ эхилэнхэй.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые партийно-гүрэнэй хиналтын комитет хаража үзөөд, хартаабха болон морхообоо дахин илгаад, hайнаар хадагалжа, ходо шалгажа байхыень горкоопторгын директор нүхэр Рогачевые уялгалба.

Д. Колмаков.

АРАДАЙ ХИНАГШАДАЙ ТУҺАЛАМЖААР...

Республикымнай томохон предприятинуудай нэгэн болохо Онохойн модоной комбинат дээрэ шпала хюрөөдэдэг, стандартна гэрэй хэрэгсэлнүүд бэлдэгдэдэг, уhанhаа гаргагдаhан модон түмэр харгыгаар хэрэглэгшэдтээ эльгээгдэдэг юм. Гансахан байгша оной юhэ hарын туршада эндэ 4 миллион 520 мянган түхэриг гэй продукци үйлэдбэрилэгдөө. Түсэбынь 4117 мянган түхэриг байгаа.

Комбинадай коллектив коммунис ажалай предприятиин нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Үйлэдбэреэ үргэдхэхэ, саашадань нарижуулан hайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ комбинадай партийна организаци бүхы хүдэлмэришэдөө, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдөө элсүүлнэ. Гадна предприяти дээрээ арадай хёрхо хиналта зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулна.

Партийно-гүрэнэй хиналтада туhалха комбинадай, цехүүдэй 5 группа, 29 пост байгуулагданхай. Тэдэнэй ажалда хүдэлмэришэдэй суглаанууд дээрэ hунгагдаhан 140 гаран коммунистнууд, комсомолшууд, партийнабэшэ эдэбхитэд хабаадалсана. Эдэнэрнай даалгагдаhан ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, коллективэйнгээ этигэл найдабари дүүргэжэ шадаха зон байха.

Группа, постнуудай гэшүүдтэй тусхай семинар зарлагдажа, предприяти дээрэ ниитын хиналта хайшан гэжэ эмхидхэхэ, хүдэлмэридөө ямар аргануудые хэрэглэхэ тухай тодорхойгоор хэлсэгдээ hэн.

Партийно-гүрэнэй хиналтада туhалха комбинадай группада 16 түлөөлэгшэд—цехүүдтэхи группануудай түрүүлэгшэнэр, түрүү хүдэлмэришэд, инженер, технигүүд оролсоно. Группын хүдэлмэри хүтэлбэрилхын тула 5 хүнhөө бүридэhэн бюро байгуулагданхай. Бюро хадаа шалгалта эмхидхэдэг, шалгалтын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэжэ, өөhэдынгөө дурадхал hанамжануудые гаргадаг, цехүүдтэхи группануудай хүдэлмэридэ туhалдаг юм. Гол анхаралаа үйлэдбэридэ үшөө хэрэглэгдээгүй байhан арга боломжонуудые элирүүлхэ, үйлэдбэри нарижуулан hайжаруулха, продукциин шанар дээшэлүүлхэ, даалгагдаhан ажалдаа эзэн бусаар хандаха ябадалтай тэмсэхэ хэрэгтэ хандуулна.

Эдэ асуудалнуудаар шалгалта хэхэдээ, хүн зониие олоор хабаадуулхын түлөө оролдодог, элирүүлhэн дутуу дутагдалнууд тухай, абтаhан хэмжээнүүд тухай коллективтээ дуулгажа, мэдээсэжэ байдаг. Партийно-гүрэнэй хиналтада туhалха группа, постнуудай байгуулагдаhанhаа хойшо эндэ 12 ниитын шалгалта болоо.

Жэшээлхэдэ, комбинат дээрэ үшөө тодхогдоогүй ямар түхеэрэлгэнүүдэй бии байhаниие, тэдэнэй ямараар хадагалагдажа байhаниинь шалгагдажа, тусхай фотомонтаж гаргагдаба. Шалгалтын дүнгүүд комбинадай партийна комитедэй заседани дээрэ зүбшэгдөө hэн. Тус заседанида түхеэрэлгэнүүдтэ эзэн бусаар хандадаг, үгышье hаа, тэрэнээ хүсэдөөр ашагладаггүй цехүүдэй начальнигууд энээн тушаа тайлбари үгэhэн, шухала хэмжээнүүдые абахаар уялгалагдаhан байгаа.

Тиигэжэ арадай хинагшадай туhаламжаар машина механизмуудые хүсэдөөр ашаглаха, тодхогдоодүй байhануудыень зүбөөр хадагалха хэрэг гуримшуулагдаа. Гадна цехүүд шадарай талмайнууд элдэб үлэгдэлнүүдhээ сэбэрлэгдэhэн байха.

Тэрэшэлэн продукциин шанарай хайшан гээд шалгагдадагые эндэ харуулжа болоно. Энэ шухала хэрэгтэ модо болбосоруулдаг цехүүдэй бүхы коллективүүд, партийно-гүрэнэй хиналтада туhалха группа, постнууд, техническэ хиналтын таhагайхид хабаадалсана. Үйлэдбэриин халаануудай ажалай дүн үдэр бүри согсологдожо, планерко, бригадануудай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг, дутуу дунданууды усадхаха тушаа шухала хэмжээнүүд дары абтадаг болонхой. Мүнөө хүдэлмэришэд гаргадаг продукциингаа шанар өөhэдөө шалгажа, хоорондоо мүрысэнэ.

Эдэ бүгэдын ашаар комбинадай үйлэдбэрилдэг продукциин шанар эли бодо hайжараа. Энээн тушаа иимэ тоо баримтануудые харуулжа болоно. Байгша оной июнь—август hарада шалгажа үзэхэдэ, үнгэрhэн жэлэй энэ үеынхиhөө шпала хюрөөдэлгэ дээрэ голодоhо гаргалга 2 процентээр, модо хюрөөдэлгэдэ—10 процент, стандартна гэрнүүдэй хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэдэ—24 процент хороhон байна.

Мүн модо урадхуулга, уhанhаа гаргалгыешье абаад үзэе. Энэ хүдэлмэри эхинhээ абаад эсэс хүрэтэрөө ниитын хиналта доро байгаа гээшэ. Урда жэлнүүдтэ уhанhаа гаргагдаhан модод байhан зэргээрээ штабель болгогдожо ябталагдадаг байгаа. Харин энэ жэлдэ тэдэниие нарин бүдүүнээрнь, ямар юумэндэ хэрэглэгдэхээрнь илгаhан байна. Тиигэжэ саашанхи хүдэлмэри дээрэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар hайжаруулха арга нүхэсэл олгогдоо.

Комбинадай группа бүлэг мэргэжэлтэдые хабаадуулан, вагонуудай сагhаа үлүү баригдадаг ушар шалгажа үзэhэн байгаа. Гол түлэб ашаа буулгаха, вагонуудые ашаалха хүдэлмэриин муугаар, гуримгүйгөөр эмхидхэгдэhэнhээ болоно гэжэ элирүүлэгдэбэ. Энэ асуудалаар комбинадай хангалтын таhагай начальник Андрусенко гэгшын тоосоон парткомой зүблөөн дээрэ хэлсэгдэжэ, зохихо хэмжээ ябуулганууд хараалагдаhан байха.

Онохойн комбинадта ехэхэн капитальна барилга хэгдэнэ. Стандартна гэрэй хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ цехүүд, шэнэ котельнэ, модо хатааха камера баригдажа байнхай. Байрын олон гэрнүүд капитальнаар заhабарилагдана. Эдээнэй ябаса эндэхи группа, постнуудай хиналтада ходо доо байдаг. Тэдэнэй дурадхалаар, мүн ондоо мэдээ дохёонуудаар партийно-гүрэнэй хиналтын областной комитет байгша оной июнь hарада тус асуудал зүбшэн хэлсэжэ, тусхай тогтоол абаа hэн.

Тэрэшэлэн худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай ажал хэрэгээр ниитын хиналтада хабаадагшад hонирхожо. хүдэлмэриень hайжаруулха хэрэгтэ бодото туhаламжа үзүүлнэ.

Гэр баридаг цехтэ, комбинадай 1, 2, 3, 4-дэхи участогуудта байгуулагдаhан партийно-гүрэнэй хиналтада туhалха группанууд эдэбхитэйгээр ажаллана. Мүнөө үедэ эдэнэр үйлэдбэриин шухала асуудалнуудые шиидхэлсэхэhээ гадна, партийна органуудай шиидхэбэринүүдэй, комбинадай дирекциин захиралтануудай дүүргэлтые шалгажа эхилээ. Һүүлээрнь энэ асуудал коллективүүдтэ зүбшэн хэлсэгдэхээр хараалагдана. Энэ ушар ажалай, гүрэнэй журам бэхижүүлхэ, ажал үйлэдбэри зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ нүлөөлхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Август—сентябрь hаранuудта партийно-гүрэнэй хиналтада туhалха группа, постнууд цех, участогуудай, комбинадай партийна суглаанууд дээрэ өөhэдынгөө хүдэлмэри тухай тоосоо. Үргэн олониитэтэй тэдэнэй холбоо барисаа үшөө hула, зарим группа, постнууд эхилhэнээ хүсэндэнь хүргэнэгүй гэхэ мэтэ шүүмжэлэл суглаан дээрэ гаргаhан байна.

Ажал хүдэлмэридөө бии байhан эдэ дутагдалнуудые усадхажа, өөhэдынгөө нүлөөе үйлэдбэридөө бүри дээшэлүүлхын түлөө тус комбинадта байгуулагдаhан группа, постнууд мүнөө үедэ оролдожо байна.

К. ЗЕНИН.

БУРЯАД ҮНЭН
3-дахи нюур.
1963 оной декабриин 20.

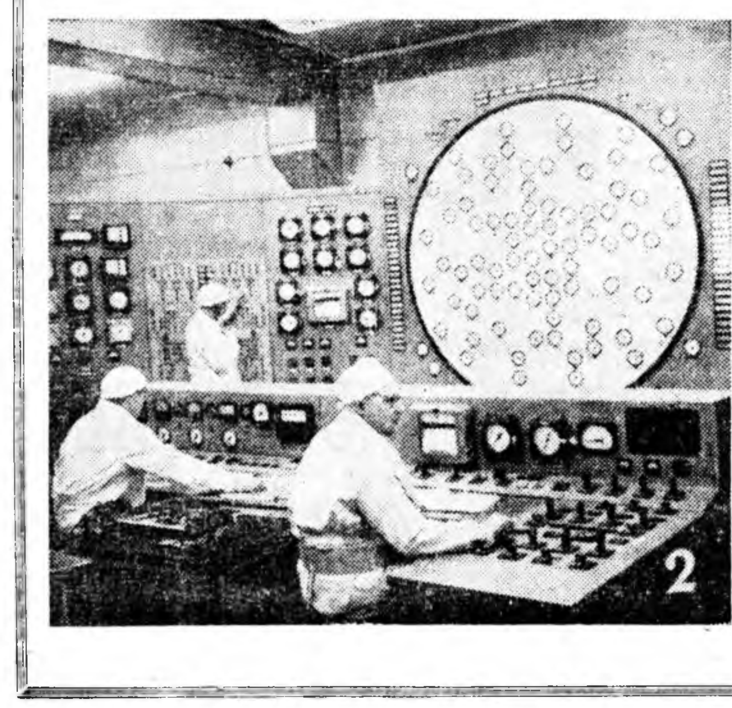
Шэнэ атомна электростанци

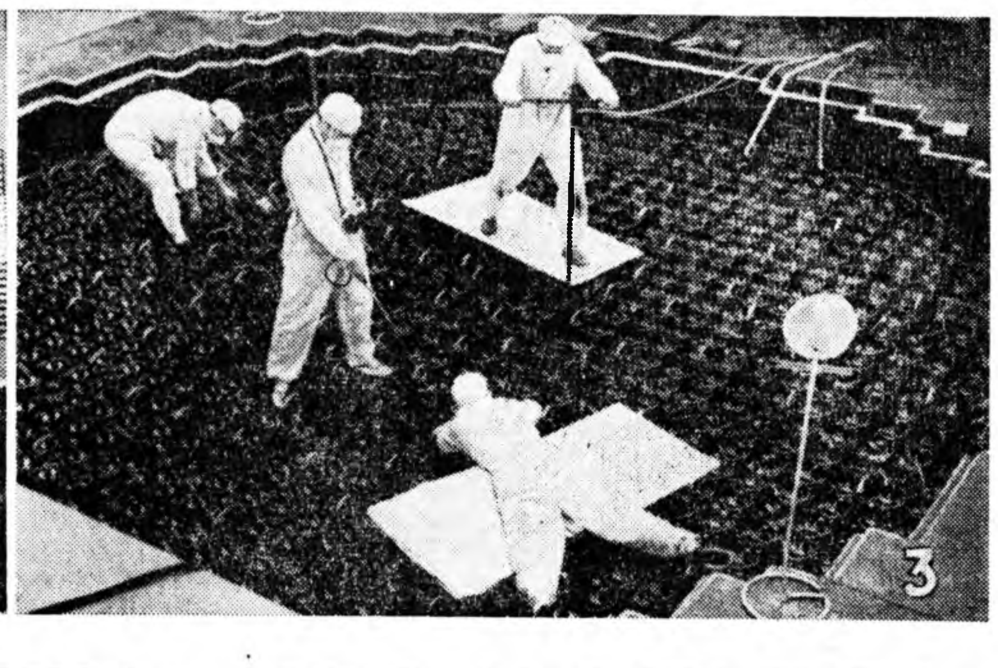

СВЕРДЛОВСКО ОБЛАСТЬ. И. В. Курчатовай нэрэмжэтэ Белоярскын атомна электростанциин барилгые дүүргэжэ ашаглалгада оруулхын тула габшагай хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Эндэ ажалладаг барилгашад болон монтажнигууд түсэбтэ долоон жэлэй табадахи жэлдэ Ураалай атомна зүрхэнэй ажаллахын тулада бүхы хүсэл эрмэлзэлгэеэ гарган, шармайн оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Атомна электростанциин юрэнхы үзэмжэ. 2. Реакторые хүтэлбэрилэн ажаллуулха таһаг дотор. 3. Реакторна зал дотор түгэсхэлэй хүдэлмэринүүд хэгдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Шүлэгүүдэй шэнжэлэл

ЭДИР НАҺАНАЙ ДУУНУУД

Эхэ нютагһаа холодоходоо гү, али хабарай үдэшэ хани нүхэрөө һанахадаа, үгышье гэбэл, нэгэтэ үглөөгүүр элдин дэлюун Буряад оронойнгоо үндэр тунгалаг тэнгэриие гэнтэ һайхашаан, оршолон дэлхэйн харгы замуудай хизааргүйдэ баясажа гү, али харгын даланда ургашаһан хүхэхэн ургы хараад, булжамарай жэргээндэ гансата һогтон, эдир наһан дуулажа эхилдэг. Эдир наһанай дуулажа эхилхэдэ, яабашье хорижо болодоггүй. Теэд дуулахын тула уярха гэжэ байдаг, уярхын тула сэдьхэл гэжэ байдаг.

Үдэрһөө үдэртэ манай редакцида бэшэгүүд ерэжэл байдаг. Республикын бүхы аймагуудһаа механизатор хүбүүд, һаалиша басагад, һургуулиин һурагшад, наһатайшье зон түрэл хэлэн дээрээ бэшэһэн шүлэг, дуунуудаа манай таһагта эльгээнэ.

Эдэ бэшэгшэдэй олонхинь эдир залуу наһатан. Имэ бэшэгүүд жэлһээ жэлдэ олошоржол байна. Энэнь һайн лэ гээшэ ааб даа. Теэд зарим нэгэ нүхэд дайралдаһан лэ юумэеэ толгой холбуулан һагад, хайша хэрэгээр бэшээд лэ редакцида эльгээжэрхинэ. Захааминһаа Гонгоров Будажаб «Намар», «Саһан» гэһэн хоёр шүлэгөө эльгээгээ.

Энэ хоёрой алиниинышье шүлэг болоогүй. Түрүүшынхидэнь «намар болобо», нүгөөдэдэнь «саһан оробо» гэһэн хоёр юрын мэдүүлэлые толгой холбуулан, ямаршье сэдьхэлгүйгөөр, миил намарай гү, али үбэлэй тэмдэгүүдые хооһон тоолоод лэ гарашана.

Жэшээнь, түрүүшынхидэнь:
Наранай элшэ һуларжа,
Намарай саг дүтэлжэ,
Набша намаа унажа,
Ногоо сэсэгүүд хагдарба.
Хоёрдохидонь:
Хүбэн сагаан саһаханууд
Һалхи шууурганда туугдан,
Хара газарта унажа,
Хагда ногоо хушана.

Эдэ мүрнүүдые уншахадаа, намарай сагые гү, али саһанай орожо байхые бидэнэр мэдэрнэгүйбди. Нүхэр Гонгоров энэ мүрнүүдые бэшэжэ байхадаа, шара набшын хаһые гү, али байрын саһанай орохо үеые өөрөөшье сэдьхээгүйнь лабтай. Иигэжэ шүлэг зохёоһоной хэрэггүй гэжэ һанагдана.

Оёор нютагһаа Андрей Будаев мүн лэ хоёр шүлэг эльгээгээ. Нэгэ шүлэгынь «Шог зугаа» гэжэ нэрлэгдэнхэй. Теэд энэ шүлэгтэнь ямаршье энеэдэһэ хүрэмөөр тиимэ шогтой зугаатай юумэн үгы.

Нүхэр Будаев энэ шүлэгтөө газетэ, ном гартаашье баридаггүй залхуу хойрог хүнүүдые наадалан шүүмжэлхэ гэһэн байна. Энэнь зүб бодол. Теэд шүлэгэйнгөө хоёрхон бадаг соо «энэмнай нүхэд хэд гээшэб, эшэхээ мэдэхэгүй залхуу гү» гэжэ асуугаад лэ, тэрэ хойрог зоноо сатирын хурса аргануудаар шүүмжэлэн наадалжа шадаагүй. Имэ дээрэһээ энэ шүлэгнай шог зугаа болоогүй, харин миил хооһон зугаа болошоо. Харин нүгөөдэ «Кукуруза» гэһэн шүлэгтөө дээрэ хэлэгдэһэн Гонгоровой алдууе тэрэ хэбээрнь дабтаа. Юрэнь Гонгоров Будаев хоёрой дутагдалнуудые өөһэдынгөө шүлэгүүдтэ нүхэд Б. Бадмаев (Чисаана), Ц. Бадлуев (Мухар-Шэбэр), Нима Цынгуев Н. Суханов, Петр Будаев (Улаан-Үдэ), Шираб Бадмаев (Хори) гэгшэд дабтана. Бэлигтэ Башкуев (Хори) нилээд олон сатирическэ шүлэгүүдые эльгээгээ.

Энэ шүлэгүүдэйнь темэ даншье юрэнхы, Загастай нютагайнь байдалһаа тон холо, хари гүрэнэй генералнууд болон элдэб империалист—могойнууд тухай, богоолнууд тухайнь бүдэхеэр бэшэжэ туршана.

Нүхэр Башкуевай шүлэгүүд хэлбэриингээ талаар яһала һайнаар бэшэгдэһэн болобошье, удхаараа даншье халирхай байна. Имэ дээрэһээнь шог ёгто шүлэгүүдээ өөрынгөө һайн мэдэхэ юумэн тухайда, хараһан үзэһэнөө бэшэбэлнь дээрэ гэжэ нүхэр Башкуевта дурадхахаар. Нурбо-Доржо Гармаев Цыретор Намжилон хоёр Гильбэр нютагһаа бэшэнэд. Хоюуланайнь шүлэг түрэл Буряад орондоо зорюулагданхай. Хоюуланайхинь нэгэл адли дутагдалтай — юрэнхыгөөр бэшэгдэнхэй. Имэ юрэнхыгөөр бэшэжэ, хуушанай шүлэгүүдые муу талаһаань дабтанхаар, Буряад оронойнгоо һаруул һайханиие магтабал ехэ һайн бэлэй.

Хяагтын Усть-Дунгуй нютагта Надежда Очиртарова һаалишанаар хүдэлдэг. Энэ басаган мүн лэ шүлэг бэшэжэ туршаһан байна. Эльгээһэн шүлэгүүд соогһоонь «Эмниг морин» гээшэнь яһала зохид удхатай, гэбэшье хэлбэриингээ та[...] нэгэ бага заһамаар. Нүхэр Очи[...]рова саашадаа бэшэжэ байха гэжэ найданабди. Зэдын айм[...] Бургалтайн найман жэлэй һур[...]лида бэлигтэй басаган Галина [...]наева һурана. Галиин эльгээһэн[...]дэн шүлэгүүдые һонирхон ун[...]бабди. «Хүсэл», «Хатарша бу[...] моримни» гэһэн шүлэгүүдынь [...]ришье зохид.

Мухар-Шэбэрһээ Базардаша Д[...]шиев үндэр наһата Аюша Ба[...]ровһаа хоёр дуу буулгажа [...] эльгээбэ. Иигэжэ арадайнгаа [...]нуудые бэшэжэ абаха гээшэ [...] хүндэтэй, һайн һайхан хэрэг [...] Нүхэр Дашиев, мүн бэшэшье [...] хэдэй саашадаа арадайнгаа [...]нуудые буулгажа абадаг һа[...] һонин һонинииень толилжо бай[...] Шүлэг бэшэлгын гурим ёһые [...]ла ойлгоһон нүхэд гэхэдэ: Ф[...] Цыденжапов (Санага), Влад[...] Шагдуров (Москва), Рабдан [...]жуев (Ага) гэгшэд олохон шүл[...]дээ эльгээнхэй.

Эдэ нүхэдэй шүлэгүүд уд[...]гаашье, уран хэлбэриингээшье [...]лаар дээрэ дурсагдаһан нүхэдэй [...]лэгүүдһээ һураггүй болбосор[...] ааб даа. Эгээ имэһээнь эдэ нү[...]тэ үшөө шанга эрилтэнүүдые т[...]маар байна. Жэшээлхэдэ, н[...] Рабжуев Цыденжапов хоёр [...] һониноор эхилээд, саашадаа у[...]гөө долгиндо һогтон, гол бод[...] алдана.

Һаянай манай редакцида Аш[...] нютагһаа Эрдэни Дугаров ш[...]гүүдээ эльгээдэг болоо. Энэ нүх[...] шүлэгүүд соо богонихонууд[...] һаань, заатагүй ямар нэгэн мэд[...] гү, али бодол байна.

Зүгөөр Эрдэни Дугаровай оло[...] шүлэгүүд хэлбэриингээ талаар [...]гэ бага задархай, хайхарамжагү[...]нөөр бэшэгдэһэн байна. Энэ ду[...]далаа мэдэржэ, нүхэр Дугаров [...] шадаа бүри һонин шүлэгүүдые шэдэг болохо бэзэ.

Түрэл хэлэнэйнгээ эшэ ү[...] улам һайнаар шудалжа, сэдьхэл[...]гээ гүн оёорһоо халуун бодо[...] арюун мэдэрэлээ, баяр жарга[...] олон түмэнтэй хубаалдаха [...] ямар һайхан зориг бэ...

Эршэмтэйхэнээр зэдэлэг лэ наһанай дуунууд.

Дондок УЛЗЫТУЕВ.

Арбан гурбадахи булган

(Ангуушанай хөөрөөнһөө)

Манай нютагта 70 гаратай Дампи гэдэг суута ангуушан бии юм. Энэ үбгэн наһан соогоо хэды олон хэрмэ, булга, шоно ба үнэгэдые олзолоо гээшэб? Тооложо захадань гарахаар бэшэ.

...Зунай сэлмэг үдэшэлэн һэн. Дампи үбгэн гүрөөһэнэй арһаар оёгдоһон бишыхан хубсар дээрэ газаагаа тэбхысэ забиланхай һууба.

— Дампи аба, һониноо хөөрыт. Агналга тухай хөөрыт, бидэнэр бултадаа гүйнабди, — гэлдэнэ.

Үхибүүдэй гүйлтада арсажа яагаад болохоб. Дампи үбгэндэ хөөрэхэ юумэн яһалаш бии ха юм.

— Нэгэтэ намар Ошойн жалгада агнаа һэм, — гээд суута ангуушан эхилбэ.

Тэрэниие тойрон байгаа олон багашуул гансата аниргүй боложо, анхаралтайгаар шагнана.

Хээрэ агнажа ябахадаа сагай ошоһые обёорхогүй юм. Тиин нэтэ мэдэхэдэм, гэртээ бусаха сагни дүтэлшэһэн байбал. Хэрмэ, булгаднишье амаргүй олон даа.

Гасалан дайралдахадаа, иимэ ушар болоо юм. Үглөө гэртээ бусаха болоод байхадаа ээлжээтэ агналгада гарабаб. Һүниндөө бишыхан хярмаг саһан ороһон байба. Отогһоо зүүн тээшэ ошожо ябатараа, булганай шэнэхэн мүр үзэжэ, «минии болохол бэзэш» гээд шэбшэнэб. «Хэрмэшэ» гэдэг нохоймни булгашал ха юм даа. Ябажал мэдэбэб. Һайхан арһатай булган ябаа хаш, мүрнүүдынь ехэ зохидхон, түхэрөөхэн. Ангуушад тиигэжэ хэлсэдэг юм.

Уданшьегүй, нэгэ жалгын эхиндэ нохойн хусаха дуулдаадхиба. «Одоол баригдаба бэзэш» гэжэ һанаад, нохой тээшээ гүйжэл мэдэбэб. Шэнэхэн саһан дээрэ халтируухай, болгоомжотойгоор лэ алхаха шухала. Үгы һаа...

Нохойдоо дүтэлбэб. Зүб лэ даа, булган. Юрэдөө булган гээшэмнай айхабтар солбон, хараа бараагаа харуулангүй һүрэжэ байдаг юм. Илангаяа шархатабал, тогтохо гэжэ байхагүй. Галзуурһан шэнги модоной гэшүүһэдээр дүүлин, нюдэ сабшаха зуура үгы болошохо.

Тэрэ булга буудахадаа, шархатуулжархёо хаб, халишабал даа. Нохой хойноһоонь. Бишье шадал мэдүүлжэ табишооб.

Гүйдэл дундаа ташалан газарта хүлөө алдажа, доошоо хиидэшэбиб. Баруун хажуумни халуу бутараад абахадал гэбэ. Обёоронгүй гүйжэ бодоһоор булганай зүг тээшэ харабаб. Нилээд холо нохой хусана. Гүйжэл мэдэбэб. Шархатаһан ан тогтошонхой...

Үнэхөөрөө ехэ һайхан хара булган һэн. Одоол мүнөө отог тээшээ гэшхэлэн ябахадаа, баруун хажуугайнгаа тэсэхын аргагүйгөөр үбдэхые мэдэбэб. Хабһад хухараа хаш... Тугаар, халуун дээрэнь мэдээгүй байгааб. Арай гэжэ отогтоо ерээ хүм. Гурбан хоногто газаашье гараха аргагүй хэбтээ бэлэйб. Дүрбэдэхи хоногтоо аалихан бодожо, сай шанажа уугаад, гэртээ бусахаа түхсэрбэб.

Тэрэ жэл арбан гурбан булгатай, зуугаад хэрмэтэй бусаа бэлэйб.

Хөөрөөгөө дүүргээд, Дампи үбгэн гааһаяа гаргажа, тамхи нэрэнэ.

В. Галсанов.

Үбэлэй хүйтэн аймшагтай бэшэ

596-дахи ДЭУ-гэй (Ярууна) барилгын хүдэлмэришэдэй коллектив 8 машинын багтаамжатай шулуун гараж дүүрэн түхеэрэлгэтэйгээрнь барижа, ашаглалгада оруулба. Тэндэнь слесарна болон токарна мастерскойнууд бии.

Мүнөө харгын эксплуатациин участогайхид харгы бариха хайр бэлэдхэнэ. Хайр зөөхэ дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэб декабриин 20-до дүүргэхэ хүсэл эрмэлзэлгэтэйгээр тус участогайхид ажаллана.

В. Байбородин.

Ороноймнай спортын зал, клубуудаар...

ОЛОНОЙ НЭГЭН

Белоруссиин физкультурнигуудай институтда һуралсалай-спортын шэнэ байшан баригдажа, һаяхан ашаглалгада үгтэбэ. Тус байшан уужам һаруул, ехэ залнуудтай. Эндэнь уран һайханай гимнастика, барилдаа, фехтовани, хүндэ атлетикээр мүрысөө һорёо үнтэргэжэ байха ехэ залнуудтай. Энээнһээ гадна, хүнэй бэсэ һайжаруулха тусхай физкультурын таһалгатай. Мүн эндэ һуралсалай болон спортивно-техническэ фильм харуулжа байха тусхай кинозалтай.

КУБЫН СПОРТСМЕНҮҮД ГРУЗИДА

Кубын хорёод залуу спортсменүүд Тбилисиин физическэ культурын институтда һуралсахаар ерэнхэй. Эдэнэр нэгэ жэлэй туршада һуралсахадаа, хүмүүжүүлгын теори, дүршэлтэй танилсаха, республикын эрхим тренер, спортсменүүдэй техникэ, тактика халан абаха зорилготой.

Физкультура ба амаралтын Кубын национальна институдай эрдэдүйн хүдэлмэрилэгшэд бүхэ барилдаан, футбол, хүнгэн, хүндэ атлетикэ болон уһанда тамаралгада һаналаа ехээр хандуулдаг. Эдэнэр тус зүйлнүүдээр һайн амжалтатай. Жэшээнь, Иролан Эчаварриа бэрхэшээлнүүдые дабалгатайгаар 110 метрэй зайда урилдахадаа, түрүүшүүлэй нэгэн болоһон байна. Рамон Родригес Кубын суглуулагдамал командатай Тбилисиин «Динамо» бүлгэмэй футболистнуудтай Гаванада наадаһан байна.

Кубын залуушуулай хүтэлбэрилэгшэ Орестес Альварес ТАСС-ай корреспондентдэ иигэжэ мэдээсээ:

— Бидэнэр Тбилисидэ һураха болоһондоо аргагүй баяртайбди. Һайнаар түхеэрэгдэһэн институдай бааза бидэнэрэй дуратай спортоор бэеэ һорихо, һурахадамнай ехэ туһа нэмэри боложо үгэхэ. Би өөрөө дүрэ буляалдаанай барилдаагаар бэеэ һоридогби. Тиимэһээ Грузиин олон спортсменүүд энэ барилдаанда анхаралаа ехээр хандуулдаг байна. Бидэнэр өөрынгөө орондо спорт үргэнөөр хүгжөөхын тула шухала, һайн юумэндэ һураха хүсэлэнтэйбди.

БҮЛЭНЭР ХООРОНДЫН УУЛЗАЛГА... ДЭЛХЭЙН ТҮРҮҮ ҺУУРИ ЭЗЭЛХЫН ТҮЛӨӨ

Спортдо дуратай маанадай хэмнайшье шатараар дэлхэйн эксчемпион ябаһан О. Н. Рубцовагай нэрые һайн мэдэхэ, һанана ёһотой. Бури 1927 ондо залуу шатаршан ороноймнай түрүүшын эхэнэр чемпион болоо һааб даа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Рубцовъ жэл бүхэндэ ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаадалсажа, Эхэ ороноо суурхуулдаг байһан. Энээнтэй хамта, бидэнэрэй олонхимнай Ольга Николаевнагай бүлэ шатараар наададаг байһан гэжэ мэдэхэшьегүй байхадаа болохобди. Анха түрүүн Ольга Николаевнае шатарта тэрэнэй эсэгэнь һургаһан байгаа.

Рубцовагай үбгэн инженер А. Б. Поляк—спортын мастер, ехэ хүбүүниинь Игорь—Москвагай гүрэнэй университедэй химиин кафедрын аспирант, басаган Ленина—дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагша. Эдэнэр бултадаа нэгэдэхи разрядтайнууд. 18-тай Михаил хүбүүниинь МГУ-гэй студент, нэгэдэхи разрядтайшуулаа хүсэжэ ябана.

«Спартак» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсаһан дэлхэйн экс-чемпион Алма-Атын шатарта дуратайшуулда иимэ мэдээсэл дуулгаа: Рубцова дэлхэйн залуу чемпион Нона Гаприндашвили хоёр бүлэнэр хоорондын мүрысөө үнгэргэхэ хэлсээ баталаа... Рубцовагай бүлэнэртэй Нонын табан аха дүүнэр наадаха болонхой.

— Болохоёо байгаа мүрысөөндэ намда хүндэшэг байдал тохёолдохо. Юуб гэхэдэ, дэлхэйн чемпионтой би түрүүшын хюлгэ дээрэ наадаха болоноб. Тиихэдэ нүгөөдэ хюлгэ дээрэ наадаһан Нонын аха дүүнэр бүри хүндэ байдалда орохо,— гэжэ Ольга Николаевна мэдүүлнэ.

«МЯНГАТАНАЙ» БҮЛЭНЭР ОЛОШОРНО

Эгээн түрүүлэн парашюдаар һүрэхэ гээшэ тиимэшье бэлэн бэшэ. Тиибэ яабашье түрүүшынгээ һүрэлгые амжалтатайгаар үнгэргэһэн спортсмен хоёрдохёо һүрэхэеэ арсахалгүй байха. Тиигээд улам саашаа болоходоо дүршэжэ, тэрэ һүрэлгэеэ 100, 500, 1000 болгохые эрмэлзэдэг ёһо заншал парашюдаар һүрэгшэдэй дунда эли мэдээжэ болонхой. Энэ жэлдэ дүшэн совет спортсменүүд «мянгадахи» һүрэлгэеэ хэнхэй. Тэдэнэй дунда дэлхэйн рекордсменүүд Олег Казаков, Николай Дешевой, Светлана Крячек, Людмила Акимова, агаарта парашюдаа нээнгүй удаан ябадагаараа алдаршаһан Валентин Вартазаров, офицер Николай Носенко, туршалгануудые хэдэг Владимир Воронов гэгшэд бии. Мүнөө дээрээ «мянгатанай» тоо хүсээгшэд хоёр зууһаа дээшэ болоно. Эндэһээ саашаа «хоёр мянгатанай» тоо нэмэжэ эхилхэ байна. Энэ жэлдэ арбан дүрбэдэхи «хоёр мянгатан» бии болоо. Тэдэнэй нэгэн Николай Жуков болоно. «Хоёр мянгадахи» һүрэлгэнь эгээл харюусалгатай, хүндэ хүшэр байгаа. Энэнь парашюдые туршалгын һүрэлгэ байбашье, ойн һайндэр[...]тэй дайралдаһан энэ һүрэлгэ[...] Николай Жуков эрэлхэг зори[...]тойгоор дүүргэжэ шадаа.

Парашюдаар һүрэгшэдэй ду[...]да дэлхэй дээрэ мэдээжэ бол[...]һон Советскэ Союзай Герой Васи[...]лий Романюк, спортын габьяат[...] мастер Иван Савкин гэгшэдэй һу[...]раг суу хаа хаанагүй дэлгэрэ[...]хэй.

МАСТЕРНУУДАЙ ДУРАСХААЛ[...]

НОВОСИБИРСК. Үзэсхэлэн г[...] байгаалитай энэ нютагта жэл б[...]хэндэ—декабриин 18-да заншал[...]та мүрысөөн санаар үнгэргэгдэдэ[...] юм. Энэ заншалта мүрысөөн Эсэ[...]гэ ороноо хамгаалгын Агууех[...]дайнда наһа бараһан, сана[...] спортын мастер Федор Ивачево[...] дурасхаалда зорюулагдажа, 3[...] километрэй зайда урилдадаг бо[...]лонхой. Энэ мүрысөөндэ Сибир[...] Ураалай болон Россин Федера[...]циин түбэй городуудай олон са[...]нашад хабаадалсажа, түрүү һуу[...]ри эзэлхын түлөө хоорондоо мү[...]рысэдэг. Мүрысөөндэ түрүү һуу[...]ри эзэлэгшэд «СССР-эй спортын[...] мастер» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэр[...]гэдэ хүртэхэ байна.

Манай республикаһаа тус мү[...]рысөөндэ хабаадалсахаар шада[...]мар бэрхэ санашад Анненков[...] Алексеев, Котельников, Белоусо[...] гэгшэд ошонхой.

**

ХАБАРОВСК. Эндэ боксоо[...] Алас-Дурна зүгэй түрүү һуур[...] эзэлхын түлөө манай республи[...]кын чемпионууд Иван Бажунов[...] Василий Иванов, Яков Цу Ю-сен[...] Владимир Ильин гэгшэд ошонхой[...] Эдэнэрнай Советскэ Союзай Ге[...]рой Коротковой дурасхаалда зо[...]рюулагдаһан мүрысөөндэ хабаа[...]далсаха юм.

Гүрэнэй дотоодын 3 процентнэ шүүбэритэ облигаци

ШАЛГАХА ТАБЛИЦА

1963 оной ноябриин 30-да Ташкент городто болоһон 96-дахи тиражай шүүбэринүүд.

Урьһаламжын бүхы арбан долоон разрядта сериин болон облигациин удаадахи номернуудта шүүбэри буугаа:

Сериин №№	Облигациин №№	Шүүбэриин хэмжээн түхэригөөр	Сериин №№	Облигациин №№	Шүүбэриин хэмжээн түхэригөөр	Сериин №№	Облигациин №№	Шүүбэриин хэмжээн түхэригөөр	Сериин №№	Облигациин №№	Шүүбэриин хэмжээн түхэригөөр	Сериин №№	Облигациин №№	Шүүбэриин хэмжээн түхэригөөр	Сериин №№	Облигациин №№	Шүүбэриин хэмжээн түхэригөөр
000852	11*)	1 000	014209	1—50	40	035454	47*)	500	053921	36*)	500	070133	13*)	1 000	085201	02*)	500
001511	1—50	40	015576	1—50	40	035741	49*)	500	054619	09*)	500	070208	49*)	1 000	085840	1—50	40
002811	07*)	500	015868	04*)	500	037014	23*)	500	055846	29*)	500	071350	04*)	500	086568	04*)	500
002994	1—50	100	015955	09*)	500	037713	1—50	40	056001	1—50	100	071713	17*)	500	086683	18*)	500
003286	03*)	500	017377	36*)	500	039590	14*)	500	056077	14*)	500	071826	25*)	500	086729	1—50	40
003320	1—50	100	018103	1—50	40	039702	03*)	500	056526	31*)	1 000	072371	15*)	1 000	087940	1—50	40
003331	16*)	500	019159	1—50	40	040709	30*)	500	057287	17*)	500	072486	44*)	500	088265	48*)	500
003756	32*)	1 000	019317	25*)	500	040785	17*)	2 500	057953	31*)	1 000	072685	1—50	40	088650	26*)	1 000
004078	13*)	1 000	020662	39*)	500	043231	1—50	100	058248	18*)	500	073402	1—50	40	088810	04*)	500
004668	1—50	40	021430	35*)	500	044146	36*)	5 000	059077	1—50	40	073941	32*)	1 000	089089	1—50	40
004710	10*)	1 000	023191	1—50	100	044353	1—50	100	059359	15*)	500	074047	1—50	40	089267	39*)	500
005970	27*)	500	023236	34*)	500	044781	47*)	2 500	060319	12*)	500	075194	24*)	500	089274	26*)	500
006173	1—50	40	026234	11*)	500	045461	21*)	500	060544	38*)	500	075411	44*)	500	090156	38*)	500
006681	1—50	40	026622	16*)	500	045732	1—50	100	061304	25*)	2 500	075465	1—50	40	090230	17*)	500
006728	12*)	1 000	027575	07*)	500	045822	1—50	40	061884	44*)	500	075576	1—50	40	090592	46*)	1 000
006845	44*)	500	027932	42*)	1 000	046040	1—50	40	062465	06*)	500	075935	07*)	500	090885	11*)	1 000
007104	1—50	40	029788	1—50	100	046811	1—50	40	062850	08*)	500	076288	29*)	500	092492	1—50	40
007361	1—50	40	030301	15*)	1 000	046823	32*)	500	063788	1—50	100	077159	19*)	5 000	094095	1—50	100
008263	1—50	40	030780	07*)	1 000	047273	14*)	500	064999	39*)	500	077636	1—50	40	094418	37*)	500
008763	1—50	100	031307	1—50	100	047960	37*)	500	065448	01*)	500	077648	48*)	500	094968	15*)	500
009444	1—50	40	031442	1—50	40	048094	47*)	500	065494	30*)	500	079126	39*)	1 000	095139	06*)	500
009457	09*)	500	031931	21*)	500	048268	17*)	500	067550	33*)	1 000	079798	1—50	100	095886	22*)	500
011265	1—50	40	031946	32*)	500	048975	30*)	2 500	068056	1—50	40	080112	1—50	40	095992	1—50	40
011350	1—50	40	032563	1—50	40	049664	16*)	500	068196	49*)	500	080116	1—50	40	096207	1—50	40
011717	1—50	40	033270	24*)	500	050994	1—50	40	069438	28*)	500	080818	1—50	40	096781	02*)	500
011883	30*)	1 000	033785	17*)	1 000	052363	11*)	500	069446	25*)	1 000	082288	1—50	40	097080	47*)	1 000
014037	28*)	500	034046	34*)	500	052597	47*)	500	069547	18*)	2 500	083098	1—50	40	098565	21*)	500
014109	10*)	500	034629	1—50	100	052667	46*)	500	069946	46*)	1 000	083248	06*)	500	098747	1—50	40
			034747	1—50	40							083328	36*)	1 000			

Энэ сериин облигацинуудай үлдэгшэ 49 номерто тус бүриин 40 түхэригэй шүүбэри буугаа.
Хорин түхэригэй облигацинуудай шүүбэри таблица соо заагданхай.
Арбан түхэригэй облигацинуудта шүүбэриин хахадынь хүртэхэ.
Шүүһэн облигацинуудай өөрынь үнэ шүүбэри соо оролсоно.

Шүүбэриин тираж үнгэргэхэ комиссиин түрүүлэгшэ—
Ажалшадай депутадуудай Ташкентскэ городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Х. А. АСАМОВ.**
Комиссиин харюусалгата секретарь **Л. А. ВАСИЛЬЕВА.**

Сагай уларил

Улаан-Үдын гидрометобсерва[...]риин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүн[...]дэр бүрхэгшэг байха, саһан о[...]хогүй. Зүүн зүгһөө һулахана[...] һалхилха. Хойто аймагуудта 20[...]25, Байгал шадарай нютагуу[...] 8—13, бусад газарнуудта 13—[...] Улаан-Үдэ городто үглөөгүүр [...]—27, үдэртөө 15—17 град[...] хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Декабриин 21—22-то респуб[...]ка соомнай бага зэргэ үүла[...] байха. Зүг бүхэнһөө һулахан[...] һалхилха. Хойто аймагуудта һ[...]ниндөө 34—39, үдэртөө 18—[...] бусад нютагуудта 26—31, үд[...]төө 13—18 градус хүйтэн байх[...] багсаагдана.

Редакторай орлогшо **Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.**

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора —23-67, зам. редактора —38-42, зам. редактора —35-84, секретариата —27-37, отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни —47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни —48-89, 32-61, корректорская —35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологического —24-74, советского строительства и быта —34-93, рабселькоров и писем —25—41, 38-30, информации —32-74 и переводов —34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Бурятской АССР.

Н00605. Зак. № 7117.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1963 оной декабрийн 20.